

הישיבה

מוקד הישיבה לרשותך: 18-20-1800

י"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 91

פעם אחת, ביקשתי ממנו להשתתף בכנס של מצוה. הוא אמר לי במתיקות כזו, אני כל כך אוהב ללמוד, למה אתה רוצה לקחת לי את התענוג הזה? תן לי ללמוד, תבקש מאנשים אחרים שיבואו... זה היה כל כך מתוק איך שהוא אמר את זה. מה אכפת לך שאני לומד, אל תקח ממני את התענוג הזה

הגה"צ רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א על ה"סוד" של מרן שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי זיע"א

איך הגעתי לפה, אני יצאתי מהבית וחשבתי בלימוד, לא יודע איך הגעתי לפה בכלל... ואז הציע לו אני אלווה את הרב לבית, מרן רבי חיים סירב בתוקף, ואמר לו, אני לא רוצה להטריח אותך בשום אופן! אמר לו, אני אלך עם הרב עד הרחוב הראשון שהרב מכיר, ומשם - הרב ילך לבד. שמח מרן רבי חיים, ונענה להצעה. והוא סיפר שהרחוב הראשון שהוא הכיר זה היה רחוב רשב"ם ששם הוא גר...

האם באמת אנחנו מסוגלים להגיע ל"משהו" מהמושגים של מרן רבי חיים?

תראו, מרן רבי חיים קיבל עליו עול תורה. מה זה נקרא מקבל "עול

מה היה באמת ה"סוד" של מרן שר התורה?

סיפר לי הרה"ג רבי איסר שוב, שפעם הם דנו עם מרן ראש הישיבה (הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל) על איזה עניין, ורצו אחרי זה לבוא למרן רבי חיים ולדון אתו על זה. אמר להם מרן ראש הישיבה זצוק"ל: רבי חיים נולד בשביל ללמוד תורה, זו השליחות שלו בעולם, אל תפריעו לו עם דברים אחרים. זה היה מרן רבי חיים, תורה, תורה, ועוד פעם תורה. כל החיים שלו סבו סביב תורה.

פעם אחת, באתי וביקשתי ממנו להשתתף בכנס של מצוה. הוא אמר לי במתיקות כזו, אני כל כך אוהב ללמוד, למה אתה רוצה לקחת לי את התענוג הזה? תן לי ללמוד, תבקש מאנשים אחרים שיבואו... זה היה כל כך מתוק איך שהוא אמר את זה. מה אכפת לך שאני לומד, אל תקח ממני את התענוג הזה. סיפר לי החתן שלו, שפעם דיברו איתו על רחוב מסוים, זה היה רחוב שמרן רבי חיים היה עובר בו כל יום מביתו לכולל חזו"א, במשך שנים! מרן רבי חיים שאל, איפה הרחוב הזה נמצא. אמרו לו, אבא! אתה עובר שם כל יום! איך אתה לא יודע מה השם של הרחוב?! אמר להם מרן רבי חיים, במקום להרים את הראש ולהסתכל מה השם של הרחוב, אני מעדיף ללמוד עוד משנה. למה לבזבז את זה...

בדומה לכך, סיפר ראש כולל חשוב, שפעם הוא ראה את מרן רבי חיים הולך ליד קוקה קולה. הוא הבין שיש דברים בגו. הוא ניגש ושאל מה הרב מחפש, אולי אני יכול לעזור? אמר לו מרן רבי חיים, אני לא יודע

אנשים חושבים שבשביל להצליח, צריך כשרונות, כסף, צריך להיות כריזמטי, כושר נאום, להלהיב את הציבור, להיות מזכה הרבים, להקים רשת של חסד חובק עולם. ומה יעשה האברך הפשוט, הבחור הממוצע שלא נראה מרשים במיוחד, לא זיו ולא הדר? האמת היא שיש כאן טעות נוראה. הסוד של הגדלות בתורה שלא חייבים את כל הכישורים וכל הכריזמטיות. לא צריך שום תנאים, "לא ברעש ד", "לא בחיל ולא בכח"

משא חודר לבבות של ראש ישיבת מיר הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל שליט"א במעמד סיום המחזור השני של הדף היומי בהלכה, וילנא - מוצש"ק יתרו תשפ"ב

תפארת ישראל.

במיוחד יש לי נימה אישית. אני ועוד רבבות אלפי ישראל צריכים לברך ברוך שעשה לנו ניסים ונפלאות בעיר הזאת. המקום הזה ששימש הצלה לישיבת מיר ולא לפי פליטים בשנות הזעם. זה היה קריעת ים סוף כפשוטו ממש, כשלא היה שום מנוס ומברח, כשסיביר והנאצים והפולנים והרוסים טורפים כזאבים מכל הכיוונים "סגר עליהם המדבר". ופתאום הקב"ה פתח שבעה רקיעים ושלח קונסול יפני, מלאך ממרום בשם סוגיארה, שחתם על אלפי אשרות ויזות בשעה שיפן היתה סגורה הרמטית ארבע שנים, וכל הקונסוליות בוטלו. ולא עוד, אלא שהיפנים היו שונאי ישראל, והם הקימו עם הנאצים ימ"ש ביחד ביפן עצמה באותו הזמן משרפות וזממו ד' ירחם להטביע את כל תלמידי הישיבה בראש השנה בים רח"ל. והוא שולח למקום הזה, למעלה מדרך הטבע, אלפי יהודים, בלי שידע מושג על יהדות. כל מה שידע זה רק מהנאצים. בני הישיבה, כל הפליטים היו נבוכים מכל צד, סגר עליהם המדבר, ואחד הגדולים עשה גורל הגר"א ויצא הפסוק שקראנו היום "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי".

יראתי בפצותי שיח בפני גדולי ומאורי ישראל שליט"א. אני הקטן בחכמה ובמנין, במחילת כבוד תורתכם. אך חזקה עלי בקשת בעל הבית - כל מה שאומר לך עשה.

מצד הכרת הטוב אני לא יכול להיפטר - כל אחד צריך להודות בעצמו - לכן אברך ברכת הדיוס.

בחדרת קודש ורגשי גיל אנחנו מודים על הזכות והמעמד המרטיט של התכנסות חשובה כזו של ראשי אלפי ישראל במעמד קדוש כזה. זה בלתי ניתן לתיאור - ריכוז כזה של עומס רגשות - המחזה עצמו וכל מעמד בפני עצמו. עם כל נאום בא שפע עצום ברוחניות ובגשמיות, והסדר המופתי והמעמדות, הם נכס אדיר לחיים.

אי אפשר לתאר את זה במילים, את כבוד התורה, את האחדות המופלאה, את המסרים העצומים שהיו כאן.

מה נורא המקום הזה. של נעליך מעל רגלך כי אדמת קודש היא. לעמוד כאן בעיר ואם בישראל, ירושלים של ליטא, מרכז התורה, מקום שזרח אור תורתו של אדוננו הגר"א מוסר התורה, שר' חיים וואלאז'נר כותב עליו שהיה כהרשב"א, אולי כהרמב"ן. אין לנו מושג איזה שרפי מעלה רועדים כשהזכירו את שמו בסילודין, שהדיבוק אמר שרועדים בשמים מהאכילה שלו. נחשב כמו תנא.

גוים אטומים, במשפטו של הגר"א, כשראו את זיו הדרת פניו עם פארו חבוש עליו, כשהסיט את הטלית מעל ראשו הם פשוט "חיל ורעדה יאחזמו, נבהלו נחפזו". השופט עצמו ברח.

ליד מנוחתו כבוד, ספון טמון מקדש השם הגדול, הגראף פוטוצקי, שהגאון אמר שמאז שנעקד על קידוש השם נחלשה טומאת הידים משינה ביום.

מאתים שנות חושך וכפירה קומוניסטית לא יצליחו להשתיק את הניגון הבוקע רקיעים, "אבל אנחנו עמך בני בריתך בני אברהם אוהבך זרע יצחק יחידו" שניגן הגראף הקדוש בדרכו לברך את הברכה המרטיטה, "אשר קדשנו במצוותיו וצונו על קידוש השם".

משכן התורה של אירופה כולה לפני השואה, תחת עטרת תפארת של מרן גאון ישראל מרנא החפץ חיים, ומרן האחיעזר ובית דינו וכל

הכל מונהג בידי אב הרחמים. כי לא יטוש ה' עמו. אנחנו צריכים לעשות את שלנו, ואי אפשר לדעת מה פועל טיפה מסירות נפש

שלהם הולכת עד סוף העולם. מגדלתו ומרוממתו על כל המעשים. זה שיושב ולומד דף ועוד דף כל יום בשקט וצנעה... איך אדם כמו הגאון או כמו החזון איש, שלא היה להם שום תפקיד ושום מעמד רשמי... הם יכלו להישאר עלומים באיזה בית כנסת כל החיים - ואורם זרח מסוף העולם עד סופו. כי האמת שאין גדול בתורה שצמח בדרך הטבע. זה הכל סייעתא דשמיא. אם אדם עושה את שלו, תורתו עומלת לו במקום אחר. מ'דארף טאהן, נישט אופטאהן. והכל סייעתא דשמיא. אנחנו לא מנהלים, אנחנו רק השליחים, הכל כאשר צוה ה'.

אמר לי היום הגאון ר' דוד הופשטטר שליט"א, שבחיים הוא לא חלם להגיע לאן שהוא הגיע. זה הכל סייעתא דשמיא. צריך לדעת שהכל מונהג בידי אב הרחמים. כי לא יטוש ה' עמו. אנחנו צריכים לעשות את שלנו, ואי אפשר לדעת מה פועל טיפה מסירות נפש.

יש בסין עץ שנקרא במבוק. אחד גידל אותו בגינה, השקה אותו, שם דשא וחום. שבועיים, חודש, חצי שנה, שנה - לא גודל כלום. שנתיים, הוא לא מתייאש. שלש שנים, יום יום - שום דבר לא צמח.

וילנא. ראדין. קובנא. אלו שמות של מקדשות, שמצמרר ומרעיד את כל נימי הנפש.

לעמוד כאן במחיצת גדולי ישראל, איך אפשר לפתוח את הפה. הלא מקום מנוחתם הקדוש מרעיד וממיס כל לב. שלשת אלו שהעבירו את הגאון לבית הקברות שהיינו, לא הוציאו שנתם, כפי ששמענו מראש ישיבת חברון. מה נורא המקום הזה. וכשאנחנו עכשיו עומדים כאן בפתח קץ הימין, לזעוק ולהריע על הדור האחרון, שהאמוראים הקדושים, רבה ועולא, רעדו לחיות פה. "ייתי ולא אחמיניה", "אוי מי יחיה משומו א-ל".

לאן, למי נפנה ונברח?

אומרים שמרן שר התורה שליט"א בשעת נעילה נעמד ברוב פחד, פחד הדין של יום הקדוש, הוא נעמד ליד הסטייפלר, אולי זכותו יגן עליו. אל מי נפנה בעת כזאת, אם לא אל אור העולם, מוסר התורה. הבט משמים וראה מה עשו לצאן מרעיתך. איך נוכל לשקוט בעת כזאת.

גדולי ישראל אינם צריכים לדידי ולדכוותי. אבל ברשותכם, אולי הערה קטנה, הרגש קטן. עם מה אנחנו יוצאים מכאן, עם מה אנחנו יכולים להגיד "מתי יגיעו מעשי", נגיעה כל שהוא - לאדוננו הגר"א. ידוע שהמגיד מדובנא שאל את הגאון, וכי חכמה לשבת בחלונות מוגפים ולהיות פרוש מכל העולם? אמר לו הגאון, אני לא מחפש לעשות חכמות, אני רוצה לשבת ולעמוד בתורה, אני רוצה לעשות את תפקידי, אני לא מחפש קונצנים.

אנשים חושבים שבשביל לגדול, שבביל להצליח, צריכים תנאי בסיס - צריך כשרונות, צריך כסף, צריך תעודות, צריך להיות כריזמטי, כושר נאום, לדבר בפני רבבות, להלהיב את הציבור, להיות מזוכה הרבים, להקים רשת של חסד חובק עולם. ומה יעשה האברך הפשוט, הבחור הממוצע שלא נראה מרשים במיוחד, לא זיו ולא הדר?

האמת היא שיש כאן טעות נוראה. הסוד של הגדלות בתורה שלא חייבים את כל הכישורים וכל הכריזמטיות. לא צריך שום תנאים, "לא ברעש ד'", "לא בחיל ולא בכח".

אנשים גדולים, הדמות שלהם קוסמת ומקרינה ומשפיעה עד סוף העולם, בלי שום תפקיד ומעמד, בלי כושר רטורי ונאום. המילה

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

מוקד לבני הישיבות מיסודו של אייזיק אייזיק
הישיבה

מתבוססים בשלג, מתייפחים בכיות בדמעות שלישי כל אחד על הישועות שלו, ובעיקר אנחנו שלוחים של רבבות אלפי ישראל. הריכוז הזה של יחד שבטי ישראל, כמה ריכוז עצום של צמאון, של דמעות, של תפילות, של תורה. כמה צרות, כמה מחלות, של דבר ושמד רח"ל. הדמעות האלו עולים ישר לשוכן מרומים. הצמאון הזה.

רבבות רבבות לומדים בכל אתר, לא רעב ללחם ולא צמא למים - זה הרי מרטיט לשמוע את המספר הזה, חמישים אלף מצטרפים חדשים! מה מעניין אותם בחיים?

זה הדבר שעומד לנו, זה הדבר שבוקע שערי רקיעים.

כשאנחנו רואים מפעל כזה, הצלחה מסחררת כזו, עוד מדינה ועוד רעיון ועוד מבחן ועוד ישיבה ועוד ספר, מפעל חובק עולם. אנשים חושבים - מה הבעיה להקים מפעל כזה? צריך אדם שיהיה קודם כל עשיר, חרוץ, חכם, תלמיד חכם, ודאי מעלה עצומה. יהודי מוצלח עם חזון גדול כמו ר' דוד, וכמה עסקנים חרוצים - מקימים מפעל. הפלא ופלא.

זו טעות גמורה. אני מדבר מנסיון. השנתיים האחרונות הוכיחו. אנשים חושבים, עושים דינר, מביאים עשירים, אומרים דרשות, ועושים כסף.

טעות גמורה. אנחנו רואים בחוש. אנחנו חיים בדור של "ואשא אתכם על כנפי נשרים". בשנתיים האחרונות אף אחד לא נסע לחו"ל ואף אחד לא עשה דינר, וב"ה הישיבות, הכוללים, הסמינרים ממשיכים, ואולי יותר מהרגיל. הכל סייעתא דשמיא, וזה מה שיש.

ידידנו הגדול ר' דוד, חוץ משאר המעלות שלו, חוץ מהמעלות של כל הצוות המסור והחרוץ, כל הפמליא הקדושה שיש לו, שאני לא יודע איפה מוצאים כאלו בעולם, יהודים חרוצים עם לב זהב כזה, אין כמותם בכל העולם. אבל מה סוד ההצלחה? הסייעתא דשמיא. איש אשר רוח בו. זה לא פשוט שדבר כזה יתקבל - שכל אשר הוא עושה ד' מצליח בידו.

משה רבינו התקנא כשהוא ראה את יהושע יורש אותו בחיים, הוא אמר מאה מיתות ולא קנאה אחת. הוא תכנן שהבנים שלו יירשו אותו, הוא לימד אותם דרכי הנהגה, אבל הקב"ה אמר לא כמו שעלתה על דעתך.

אנחנו מודים בשם כולם מעומק הלב, על הזכויות האדירות שלכם, על הזכות להיות כאן, על הזכות להגדיל כ"כ הרבה תורה בבת אחת. מי כר' דוד שנבחר ממרום לרומם את קרן התורה בדור שפל כזה, כי אין לנו שיעור רק התורה הזאת. מי כדרשו שזכו לכנס ולאחד בהרמוניה כ"כ נפלאה את כל גדולי התורה לפונדק אחד, את כל בני

איך הגאון צמח? לא בגלל הגאונות האדירה הבלתי נתפסת שלו. אלא בכח העמל העצום, הצמאון, ה"יראתו קודמת", הקדושה הבלתי נתפסת

ארבע שנים, הכל צמח חוץ מזה. בשנה החמישית, פתאום ביום אחד צמח מטר. שלושים יום, צמח לגובה עשר קומות, שלושים מטר. אסור לזלזל בטיפה אחת של מים.

אנחנו רגילים בשגרת החיים. אי אפשר לדעת מה דף אחד עושה, מה ברכה אחת עושה, מה תפילה אחת, עוד חינוך ועוד תורה ועוד תפילה. זה נראה רצף אחד גדול. יום אחד זה תופס גובה, ופתאום הכל צומח.

מה אנחנו בעצם רואים כאן? למה באנו דוקא כאן להתפלל ולשפוך דמעות? המקום הקדוש הזה, מקור הכח של מסירות נפש. קמאי מסרי נפשיהו אקידוש ד' - נעשה להם ניסים. בקעו שערי רקיעים. יהודי אחד שעקד את עצמו לפני מאתיים שנה - כמה זה משפיע לדורות.

איך הגאון צמח? לא בגלל הגאונות האדירה הבלתי נתפסת שלו. אלא בכח העמל העצום, הצמאון, ה"יראתו קודמת", הקדושה הבלתי נתפסת. הוא אמר שאם היה לו יכולת, אם הוא היה חי בדורו של הרמח"ל, הוא היה הולך ברגל עד סוף העולם כדי לראות אותו. הפרישות שלו. לא לראות את אור השמש. לבלוע שני כזיתים ביום בלי ללעוס. לישון ארבע פעמים ביום פחות מחצי שעה. זה הרי מלאך.

אבל מה זה נוגע אלינו? אנחנו בדרגה שלנו. הקב"ה בוחן כל אחד בדרגה שלו.

כשרואים רבנים באים מכל קצוות תבל ומטריחים את עצמם,

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של מוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב

שיחת חינם ★

בין השעות 7:30 - 10:30 בערב

1-800-20-18-18

איך אדם כמו הגאון או כמו החזון איש, שלא היה להם שום תפקיד ושום מעמד רשמי... הם יכלו להישאר עלומים באיזה בית כנסת כל החיים - ואורם זרח מסוף העולם עד סופו

רבש"ע, שיהודים ירגישו טעם ומתיקות בתורה. זה הרי יציל אותם מכל מיני נסיונות, מכל מכשירי הטומאה, מכל תרבות יון וטעם שוא ותפל. ראה עמך ישראל מרוטת לחי, אבל בכל זאת חבוקה ודבוקה בכך, הושע נא.

שהקב"ה יקבל את התפילות של כולנו, מברכות פיך כולם יתברכו, עיני עמך בכך תלויות ועיניהם לך מייחלות. תראה אפילו אנשים פשוטים במשך הדורות, כמה נהרגו ונעקדו על קידוש ה' - עשה למען טבוחים על ייחודך. תראה מה זה קשר של אמונה. עין נושאים לך לשמים. תראה כמה גזירות, כמה דם נשפך, מבית ומחוץ, בפרט בארצנו הקדושה. לב שופכים נכחך כמים ואתה תשמע מן השמים. ודאי אין ספק, שהמעמד הזה עושה רושם עצום בשמים. הקב"ה יקבל את תפילתנו וישמע שוועתנו.

ישר כח שוב על קיום העולם שבזכותכם, שאתם מחזיקים במסירות כזאת. אשריכם, אשריכם. לכו בכוחכם זה להרבות עוד ועוד חיילים לתורה מחיל אל חיל. דרשו ה' ועוזו בקשו פניו תמיד.

התורה, לרומם את כבוד התורה בכל מקום ומקום שהוא שם את היד, מתרכזים מכל גווני הקשת גדולי התורה, כל בני התורה, מה כבוד יותר מזה.

אבל זה בכל מדינה ומדינה בפני עצמה.

המיוחד שבשבת הזו לא רק בכל מדינה, אלא לכנס את כל גדולי התורה לפונדק אחד מכל העולם, איזה מחזה מרהיב, איזה הרמוניה, איזה שילוב מדהים מכל החוגים, מכל השפות, מכל הארצות. שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו באו לך, מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב, בתו של אברהם אבינו, בשעה שעולים לרגל.

בבית המקדש, בעליה, לרגל הלכו כמו שישבנו כאן השבת. אין מזרח כאן. כל אחד מיוחד, אין הבדל בין הדייט למלך. אבל היופי המיוחד כשכל היחידים האלו מצטרפים להרמוניה אחת. כשרואים את כולם יחד זה יופי מיוחד. מה יפו פעמיך בנעלים, בלי מעמדות, עולים לרגל ומשתחיים כולם כאחד, כל אחד עם היופי המיוחד שלו. אבל ההרמוניה של כולם יחד, ממקנס, מפר"ז, מבני ברק, מניו יורק, מליאון, מג'ברלטר, ממרסיי ורומא, כל אחד עם המנגינה שלו, עם הפיוט שלו, עם ההגדרה שלו מה זה דרשו.

כל אחד חידש - דרשו זה תבקשו בקשות. דרשו זה תחפשו, מלשון ציון דורש אין לה. דרשו זה דרשות מרוממות, מלהיבות לב ונפש. דרשו זה פיוטים, עוקד ונעקד. דרשו זה אחדות. דרשו זה הרמת קרן התורה והתורה מאחדת את כולם יחד. דרשו זה כלל ישראל.

ומי כר' דוד, עמוד העגן, שזכה לזכות כזאת לתת כח לגדולי ישראל. יושבים כאן רבנים שבכל אתר, בכל העולם, כל אחד נושא על כתפיו את משא הדור. גם הם צריכים כח.

ואנחנו התכנסנו יחד, ועומדים לבקש בתפילה ובתחנונים על עמך בית ישראל - הבט משמים וראה, מבין שלש עשרה מליון יהודים שלא יודעים שמע ישראל, שנעבאך שקועים בשאול תחתית, באו זקני ונבחרים העם לבקש רחמים עבורם. תראה, יש עוד רבבות רבבות שמתחזקים ולומדים בהתמדה תורתך הקדושה. מה מעניין אותם בחיים? מה הם מבקשים? רק להתחזק ולהרבות עוד ועוד חיילים לתורה. היה נא קרוב לשוועתנו, הורם מה שיאמרו הבינם מה שידברו. תן לנו שייעתא דשמיא. השיבם מה שישאלו, ידעם איך יפארו.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך? זקוק לעזרה?

מוקד לבני הישיבות מיסודו של ארגון אחינו
הישיבה

זכורני בתקופה שלנו, כשלמדנו בישיבה, היו שמים לב לדבר זה לעשות בכל יום מעשה חסד, דוגמאות קטנות, אבל אלו היו פעולות שהשפיעו על לב האדם. בין בזמן האכילה בחדר האוכל, בחדר השינה, באולם של הישיבה לפני התפילה, היו חושבים על מעשה חסד להכין סטנדר בשביל אחרים, להכין סידור בשביל אחרים, לכאורה דברים קטנים הם, אבל הם דברים גדולים

**יסוד היסודות בגדלות האדם - מידות טובות - עבודת המידות
במשנתו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל**

כל ימיו. ראינו שהיו מעירים ושואלים משהו, היה מקשיב ושומע וחושב מיד, אולי באמת יש לו להודות שדברי התלמיד צודקים. ולא רק במידה זו של "מודה על האמת", אלא היה אצלו תורה שלמה של מידות טובות, תורה שלמה ממש. וכן שמעתי שאומרים בשם מרן הגאון רבי ברוך בער זצוק"ל שאמר, כי כשבאים לפרוך חידוש שאומר השני, צריך להתייגע ולעמול, לברר אמיתות הסברה החולקת, לכל הפחות באותה גיעה ועמל שהשקיע זה בחידוש סברתו. ואם אין נוהגים כך, הרי זו בכלל מגיס דעת... וכן ראינו ושמענו על כל גאוני זמננו וגאוני הדור הקודם, כל אותם הידועים, הרי יסוד היסודות אצלם היה מידות טובות.

פעם סיפר בשם אחד מן התלמידים המקורבים למרן החזו"א זלה"ה, שבדידה הוה עובדא, שהיו מטרידים אותו רבות להיכנס למסור צרכי יחיד זה וצרכי יחיד אחר, ופעמים הגיעו ממקומות אחרים לבקשו בכל מיני שליחויות ושאלות שיציע לפני מרן זצוק"ל, ופנה ושאל האם הוא מחוייב מכיוון שזה מפריע לו בלימודו. ענה לו מרן זיע"א, לקנות תורה ולזכות לתורה צריך זכות השכל, בלא זכות השכל א"א לזכות בתורה, וזכות השכל אפשר להשיג

היתה זו שעת עידנא דחזוונא, מורנו ראש הישיבה רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל נשא בפני חבר מקורבים דברי חיזוק אודות הדרך הנצרכת לעלייתו של בן הישיבה בימינו, ואז בין הדברים אמר בנחרצות:

אני אומר לכם מתוך עובדות קיימות ומניסיון של עשרות שנים, שיסוד הבנין של האדם, איך שבונה את עתידו ומעמיד עצמו לכל החיים, לא הכשרונות ושאר הדברים קובעים את זה, אלא רק מידותיו, אם יש לאדם מידות טובות אזי יש לו עתיד מזהיר, ואם ח"ו המידות הם אחרות, הוא רחוק מהכל. אמנם יכולים לטעות בו, אבל באמת הוא רחוק ממעלות לגמרי...

מלבד שניכרו הדברים שנאמרו מלב אוהב בחותם האמת, ניכרין היו הדברים שנאמרו מאחד שידע כי עולמו של האדם מושתת הרבה על עבודת המידות. וכל מי שהתבונן על אורחותיו בתקופות חייו השונות הבחין בבירור כי המידות הן נר לרגליו וחותרם אמת לדרכיו.

מעלת התלמיד והארת פניו

פעם תיאר בפני תלמידיו: נשאר בזכורני מזמן שלמדתי בישיבה בתורת "תלמיד", והלוואי שתמיד היינו תלמידים. היו שניים שנחשבו לעילויים, יצא לי לדבר בלימוד עמהם, אחד מהם היה שקדן עצום והיו לו ידיעות עצומות, אך המידות הרעות היטו אותו לכיוון אחר, למידת הגאווה, לרצון ותאוה להתבלט. כשדיבר בלימוד מידותיו התחילו לפעול, ומשאמר דבר היה עומד על דעתו ומביא הוכחה לדבריו מרוב ידיעותיו, אך ההוכחה היתה רחוקה מהנידון כרחוק מזרח ממערב, וההוכחה השניה עוד יותר עקומה מן הראשונה, וכן הלאה. ראו שבוערת אצלו שלהבת אש של תאוות הניצחון, אך ככל שהוסיף להביא ראיות הוסיף עקמומיות, ולמעשה במשך התקופה לא יצא ממנו מה שהיה צריך לצאת ממנו, כי היתה חסרה לו המידה של "מודה על האמת".

אני זכיתי לשמוע שיעורים, אינני יודע אם אפשר לומר בגדר "תלמיד", אצל מו"ר מרן הגאון רבי איסר זלמן זצוק"ל. אפשר לומר שראינו אצלו שמידה זו, להיות מודה על האמת, לא משה ממנו

זצ"ל בעת תפילתו, ושמעתי כל תפילתו איך היה מוציא כל תיבה ותיבה בבידור, בקול שהיו שומעים ממש את פירושה של התפילה בקולו.

וזכורני, כי לישיבת חברון בעיר חברון הגיע פעם אחת בחור תייר מאמריקה יחד עם אמו, ונכנס להיכל הישיבה בדיוק כשהבחורים התפללו תפילת ערבית. הלה התפעל והתלהב מעצמת התפילה עד כדי כך שאמר לאמו - אמא, כל כך טוב ויפה כאן, ונשאר ללמוד בישיבה, ולא שב יותר לבית הוריו. אותו בחור הוא היום ת"ח גדול שזכה להקים בית של תורה, ולימדת את בניו, והכל בזכות תפילת ערבית אחת שחוהו בישיבה באותם ימים.

הייתי רוצה לתאר דמותו של הראש ישיבה מרן הגאון רבי יחזקאל סרנא זצוק"ל. זכיתי שבפנימייה היא חדרי מול חדרו של הראש ישיבה ששם היה לומד, וזכורני שפעם בער"ש ראיתי דרך החלון איך הוא מכין את עצמו לכבוד שבת בשירה ובזמרה, ובכל פעולה ראו בחוש שמחה של ערב שבת.

זכורני, היה זה בשנה הראשונה אחר שהגעתי ללמוד בחברון, התחתן אחד מהבחורים המבוגרים והחשובים בישיבה, החתונה היתה בעיר חיפה, ואני הייתי אמנם עדיין מהצעירים, אך הייתי מאוד קרוב עם החתן, והבחורים שידעו על כך זרזו בי לנסוע ולהשתתף בשמחה, הנסיעה אז מירושלים לחיפה ארכה מספר שעות, ובשעות אחה"צ המוקדמות עזבתי את מקומי בהיכל הישיבה ופסעתי לעבר חדרי להתכונן לנסיעה.

והנה מו"ר רבי מאיר חדש זצוק"ל עולה כנגדי לכיוון היכל הישיבה, משפגשני נעצר ושאל להיכן פעמי, ענית לו שאני מתכנן לנסוע לחתונה בחיפה, נענה לי ואמר - 'כלי זמרים לא יחסרו שם', והמשיך בדרכו. תפסתי מיד את הערתו וחזרתי ללמוד בהיכל הישיבה, וכמובן לא נסעתי לחתונה, עד היום אני חש הכרת הטוב על החינוך הזה שנתן לי.

ע"י עשיית חסד, ונמצא שיש קשר ישיר לכל המידות הנזכרות בקנין תורה, שרק כאשר האדם מזכך נפשו ולבו במידות שבין אדם לחברו, אז מזכהו השי"ת לשכל ישר ומבין שיוכל לזכות בקנין תורה. פעם אחת נתן מרן המשגיח רבי לייב זצוק"ל לאחד הבחורים סכו כסף בכדי לחלקו, ומיד לאחר שנתן לבחור את הכסף, קם ויצא מן החדר. הבחור ספר את הכסף ומצא שחסרים כמה לירות ישראליות, לאחר דקות ספורות חזר מרן הגה"צ מוהרי"ל זצוק"ל להסתובב בחדר, התלמיד התבייש לומר לרבו שחסר כסף בסכום שנתבקש לתת, והמשיך לשבת מבלי שידע מה לעשות. רבי לייב הרגיש בדבר ופנה לבחור ואמר לו - מדוע תשב כאן סתם, לך ללמוד. הבחור נרתע והתחיל מגמגם שחסר כסף בחבילה שקיבל. מששמע מרן הגה"צ רבי לייב את דבריו, מיד הוציא מכיסו את הסכום שחסר ופנה בשמחה לבחור באומרו - 'מצויין, כך צריך לנהוג, כשמקבלים כסף צריך להיות אחראי לספור ולוודא שהסכום מדויק, ואין להתבייש', והמשיך ואמר לו - 'בכוונה חיסרתי מהסכום הכולל בכדי לראות הנהגתך, וללמדך כיצד צריך לעשות!'

פעם אחת ישב אחד הבחורים בהיכל הישיבה דחברון ולמד כל הלילה, בשעת לימודו דפק על הכסא שלי, המקום שישב היה מעל דירתו של מרן הגה"צ רבי לייב שהיה גר מתחת להיכל הישיבה. בבוקר ניגש המשגיח אל הבחור ואמר לו - 'על השינה שלי שנדדה מחמת הדפיקות שלך, אני מוחל לך, אבל על שנת הרבנית אינני יכול למחול', ושלחו לבקש ממנה מחילה. אותה תלמיד יצא אחר כך לתרבות רעה.

עבודת התפילה בישיבה

בישיבת חברון ראינו זאת אצל ראש הישיבה הגאון רבי אהרון כהן זצ"ל, כשהוא עמד בתפילה היה דומה ממש כמלאך אלוקים, התפילה היתה עבודה בכל רמ"ח אבריו, אך שהיה חלוש מאוד בגופו בזמן התפילה, היה ממש מופשט מכל הגשמיות כמו שעומד למעלה אצל כסא הכבוד ומתפלל. כל מי שראה זאת לא היה צריך עוד לשמוע דברי חיזוק על תפילה. וזכורני שעמדתי פעם סמוך למקומו של אחד מגדולי בעלי המוסר

המשך בעמוד 31

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

1800-20-18-18

או בטל' **073-7078388** * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

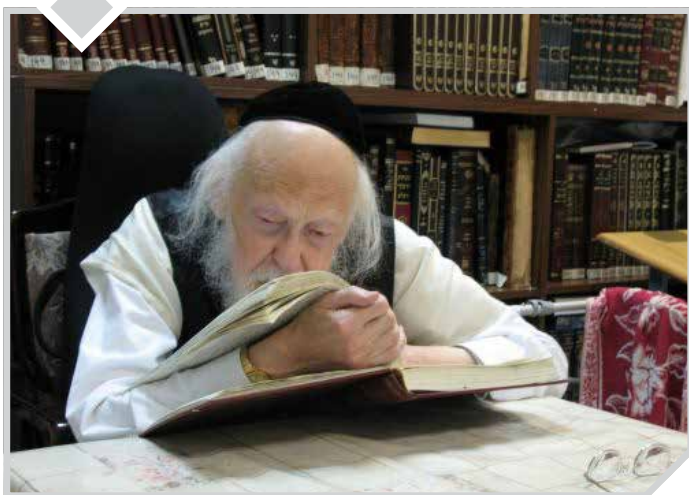
מרגיש

לבד?

אנחנו נקשיב לך!

מי שיתבונן בתהליך פרסומו של רבינו בכלל ישראל, מהיום שפקע שמו לראשונה עד שנעשה פוסק הדור ומנהיג העולם היהודי, יעמוד וישתאה. זהו תהליך בלתי מובן

תורתו מכרזת עליו... של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

כלפי רבינו.

את הערכתו אל רבינו ביטא פעם אחת באופן פומבי, כשיצא מגדרו ועשה דבר נדיר:

היה זה לפני שנים רבות, כשהתעוררה שאלה קשה הקשורה רבות לצביון העיר ירושלים. כדי להכריע בענין זה, נתכנסו ובאו כמה מגדולי ישראל אל ביתו של ה"מנחת יצחק" ודנו יחדיו. מיד עם בואו של רבינו, קם ה"מנחת יצחק" ממקומו בראש השולחן וביקש במפגיע מרבינו שיתיישב על מקומו שלו, בראש השולחן. ניסה רבינו להמנע מכך וביקש לשבת על אחד הכיסאות שסביב השולחן, אך לא הועיל לו ולא כלום, ה"מנחת יצחק" עמד בתוק על כך שמקומו של רבינו יהיה בראש השולחן דווקא. אף שהיו שם גדולי תורה נוספים שהעניקו חמה בקומתם - את מקומו שלו פינה אך בעבור רבינו, משום שסבר שגדלותו התורנית של רבינו מחייבת לנהוג כן.

בהזדמנויות שונות נפגשו שני פוסקי הדור.

היה זה בחתונת בנו של הגאון רבי יהודה עדס שליט"א. רבינו הופיע בשמחת החתונה כאשר הסב ה"מנחת יצחק" בראש השולחן.

כיון שראה ה"מנחת יצחק" את פני רבינו, יצא מגדרו לכבודו ולהדרו קבל כל עם ועדה, שנתקבצו ובאו לראות את שני פוסקי הדור מסובים יחדיו.

רבינו נהג שלא לטעום כלום מחוץ לביתו, ואף החמיר לא לשתות יין מחוץ לביתו. משום כך, כאשר הזדמן אל סעודת חתונה

רוב ימיו היה רבינו מתבודד בביתו ובבית מדרשו, לא יצר מיוזמתו קשרים עם שום בן אדם בעולם. סגור היה בבית מדרשו ועסק בתורה בהתמדה. עצם פרסומו בעולם היה לזרע בעיניו, ולא זו בלבד, אלא שהוא הכאיב לו ממש. כל ימיו השקיע מאמצים כבירים לברוח מטרדות וממפריעים שונים, לא אבה להנהיג את הציבור, רק לשבת ולעסוק בתורה בהתמדה.

ראשית פרסומו בעולם התורה היה ממש בגדר פלא, שהרי לא למד בשום ישיבה ולא יצר מיוזמתו קשרי תורה עם שום בן אדם בעולם. בימי אברכותו, כשנאלץ ללמוד בכלל "אוהל תורה" היה מסוגר עם גמרתו. כשרצו לדבר עמו בלימוד היו צריכים לחלצו ממש מתוך גמרתו.

מעולם לא עמד בראשות ישיבה כלשהי ולא קנה לעצמו תלמידים, פרט לשיעוריו ב"תפארת בחורים". למרות זאת תלמידיו ש"גילו" את השיעור ונהרו אליו מעצמם, אדוקים בו בכל נימי נפשם.

עד שנות זקנותו לא חיווה דעתו בשום נושא ציבורי, וברוב שנותיו לא ידע איש מהי דעתו בכל נושא שעלה על הפרק.

רבינו לא כתב ולא הדפיס שום ספר שפרסם את גדלותו בתורה. רוב שנות חייו לא התבדרו חידושי תורתו בבית המדרש.

תהליך פרסומו והכתרתו בכל תפוצות ישראל כמנהיג הדור, מנוגד לכל הכללים. לא היה לו שום היכי תמצוי לצאת מד' אמותיו ולהתוודע בעולם. פרט להסבר אחד ויחיד, הסברו של רבא במסכת מו"ק (דף ט"ז, ע"ב): "אמר רבא כל העוסק בתורה מבפנים תורתו מכרזת עליו מבחוץ".

דבר פלא הוא ממש. בעוד הוא עצמו לא רצה להשמיע את דעתו וסגר עצמו רוב שעות היום בחדרו, הרי ככל שגברה התבודדותו והתמדתו, באותה מידה גברה הנהירה לשמוע את דעתו. לא דבר קל היה לשמוע את דעתו, אדרבא, כל המעוניין בכך צריך היה לעמול עד שיצליח להגיע אל זמני התפר הקצרים כדי לשמוע את דעתו.

ככל שלא רצה לחוות את דעתו, כן היו רודפים אחיו יותר ויותר כדי לשמוע אותה.

עם בעל ה"מנחת יצחק" זצוק"ל

יחסי הערצה והערכה מופלגים רחש מרן הגאון רבי יצחק יעקב ויס זצוק"ל, מחבר שו"ת "מנחת יצחק" וגאב"ד העדה החרדית,

והמחותן היה מכבדו בכוס יין, היה מעדיף לשתות כוס מים או סודה, עושה ברכה, שותה מעט ובכך משמח את החתן ואת המחותרים. באותה חתונה יצא ה"מנחת יצחק" מגדרו, נטל מגש של מיני מזונות שהוגש לפניו, הניחו לפני רבינו ואמר: יטעם נא מר מעט מן המזונות, כדי שאחר כך נאכל "שיריים" ממאכלו. ענה רבינו בדרך צחות: וכי ברצונכם שאוכל עתה את רוב המגש? כדי שיהא לזה גדר של "שיריים", צריך לאכול את הרוב ולהשאיר מעט.

תלמיד רבינו, הגר"י דרזי שליטא, שזכה להסתופף רבות גם בצילו של מרן הגרש"ז אויערבאך זיע"א, מספר על התבטאות מפליאה ששמע לא פעם ולא פעמיים מפיו אודות רבינו לפעמים הובאה בפניו שאלה קשה עד מאד, והיו לו ספקות בהכרעתו. היה אומר לשואל: "לך לרבי יוסף שלום ותשאל אותו את השאלה. גם אם הוא יהיה באמצע השינה ותעיר אותו, יענה לך על שאלתך ואתה יכול לסמוך על תשובתו אף אם זו שאלה של פיקוח נפש ממש".

כדברים הללו מסופר גם בשם הגאון רבי יהודה עדס שליט"א, ראש ישיבת "קול יעקב"

היה זה לפני יותר מארבעים וחמש שנה, כשבא בברית הנישואין והתגורר בשכונת "מאה שערים". הלך להימלך אצל רבו, מרן הגרש"ז אויערבאך זיע"א, בפני מי מהרבנים הגרים באזור מגוריו יטח את שאלותיו ואת ספקותיו.

מרן הגרש"ז אויערבאך ענה לו בכהאי לישנא:

"את שאלותיך תפנה לרבי יוסף שלום אלישיב, אותו אפשר להעיר באמצע השינה ולשאל את השאלה המסובכת ביותר. הוא יענה מיד, כי הכל מסודר במוחו. בזמן לימודו הוא כבר לוקח בחשבון את כל ההיכי תימצי וסוגי השאלות העשויות להתעורר, ומשנתו סדורה לו בכל ענין וענין".

הגאון רבי עזריאל אויערבאך שליט"א מגולל בפניו את אשר שמע פעמים רבות מפי אביו, שהיה אומר אודותיו תדיר:

"אין הוראה איז ער דער גרעסטער!" ("בענייני הוראה הוא הגדול ביותר!")

"אני מעורר שאלות,

הפוסק הוא הרב אלישיב!"

מרן הגרש"ז אויערבאך סלד כל ימיו בתכלית הסלידה מן הפרסום ומגינני הכבוד.

"מלחמה" מיוחדת הקדיש מרן הגרש"ז באלו שהצמידו לו תארים שלדעתו הענוותנית לא היה ראוי להם.

באותן השנים היה העיתון החרדי "המודיע" נוהג להזכיר את שמו בתוספת התואר "פוסק הדור" או "עמוד ההוראה". דבר זה הסב לו כאב רב, ובכל פעם שהיה נתקל בתארים מעין אלו, היה יוצא

מגדרו ומבטא את כאבו באופן חריף.

כשהתואר "פוסק הדור" הפך להיות חלק בלתי נפרד משמו, פנה באופן אישי אל אנשי מערכת העיתון ודרש מהם במפגיע להפסיק להצמיד לו את התואר. כשלא הראו לו סימני הסכמה לדרישה הבלתי מתפשרת, יצא מגדרו וגער בהם קשות.

העז אחד מהם פניו ושאל בתמימות: "האם מר אינו פוסק הדור, איזהו התואר הנאה לו?"

אמר לו מרן הגרש"ז: "אני מעורר השאלות של הדור, ואילו פוסק הדור יש רק אחד, והוא הרב אלישיב!"

"ב'ירושלמי' הוא ממש חד בדרא!"

הערצה עצומה רחש הגאון האדיר רבי חיים קרייזווירט זצ"ל, רבה של אנטוורפן, כלפי רבינו. כאשר היה שוהה בארצנו הקדושה, היה עושה מאמצים לפקוד את בית רבינו. יחדיו היו משתעשעים בתורה ומקיפים סוגיות בכל רחבי התורה הקדושה.

תשוקה עצומה מילאה את לבו של רבי חיים קרייזווירט לשהות עוד ועוד במחיצתו ולקבל ממנו מלוא חופניים תורה, והיה עושה דברים היוצאים מגדר הרגיל כדי לזכות להיכנס אל הבית פנימה ולספוג מהאווירה השוררת בו.

ידוע ידעו כל השואלים הקבועים, שביום שמופיע רבי חיים קרייזווירט בהדרו בפתח הבית, הוא מסתגר עם רבינו ומנצל כל רגע מהזמן הקצוב לקבלת קהל, עד שתמו כל הסיכויים להספיק לשאל ביום זה. לא היה טעם להישאר ולהמתין עד שיגמרו להשתעשע יחדיו בדברי תורה.

באחד הימים פנה רבי חיים קרייזווירט אל אחד מבני משפחתו, שהיה אחד ממקורביו של רבינו, ובקשה בפיו: "ינסה נא לפעול בכל יכולתו, שיחד שעה מיוחדת מחוץ לזמן קבלת קהל כדי שאוכל לבקר ולפקוד את ביתו", מי שהכיר את סדריו של רבינו, ידע עד כמה קשה לבצע בקשה כזו.

ניסה אותו בן משפחה לפעול אצל רבינו, ומאמציו נשאו פרי. הוא הצליח להשיג הסכמה לביקור יוצא דופן, שנקבע ליומיים אחרי כן בשעה פלונית.

מה הופתע עד מאוד אותו בן משפחה לשמוע באותו יום מפי באי הבית על בואו של הגר"ח קרייזווירט בזמן קבלת קהל. הוא נכנס אל החדר פנימה והסתגר עם רבינו שעה ארוכה, תמה אותו בן משפחה בפני רבי חיים קרייזווירט וביקש לברר את פשר הדבר.

"לא יכולתי להתאפק, רציתי לנצל את שהותי בארצנו הקדושה ולהיות במחיצתו עוד ועוד", ענה רבי חיים קרייזווירט.

"הרי הסכים רבינו לייחד שעה מיוחדת לך", תמה בן המשפחה.

"על הביקור ההוא איני מתכוון לוותר, כמובן", ענה רבי חיים, "אולם חשבתי לעצמי: פלוני המקורב אל רבינו מרשה לעצמו

לפקוד את הבית מידי יום ביומו, וכי גרוע אני ממנו? אם מותר לו

לפקוד את הבית מידי יום, מותר לי לבוא אחת ליומיים!" אחד מתלמידי ישיבת "מרכז התורה" בשכונת תלפיות, ישיבתו של הגר"ח קרייזווירט, ראה מקרוב את להיטותו הגדולה של רבו

"מדברי הרופא למדנו היום", אמר המשגיח הגה"צ רבי דוב יפה זצ"ל, כי דבר ראשון לפני שמוכיחים מישהו יש לברר ולוודא היטב מה הן רגישויותיו? מה מצבו הכללי? בכלל לא בטוח שניתן להוכיח אותו, לפעמים לא רק שלא יועיל אלא אף עלול להזיק, ולזה צריך שיקול דעת והבנה של רופא מומחה"

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על המבט המיוחד של גדולי ישראל

יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל".

הסבר נפלא על ענין ציווי תורה זה, אמר פעם הגאון רבי חיים יעקב לוינ' זצ"ל, בעל 'חיל המלך', בכור בניו של הגאון הצדיק רבי אריה לוינ' זצ"ל.

אמנם אין כאן המקום להאריך אודות אישיותו הפלאית של רבי חיים יעקב; על עוצם גאונותו ובקיאותו המופלגת בכל מכמני התורה, על צדקת מעשיו וטוב ליבו. אולם רק נציין כי היה תלמיד מובהק של רבותינו: מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, בעל 'אבן האזל', ומרן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל, בעל 'ברכת שמואל', ושניהם שמו עיניהם עליו לגדלו ולחכמו, והיה חביב ונערץ אצלם באופן נדיר. רוב ימיו שימש כאחד מגדולי הרבנים והפוסקים בארצות הברית והשפיע רבות על חיי התורה והדת וצביון היהדות במקום מושבו. בערוב ימיו עלה לארץ ישראל ושימש כרבה של העיר 'פרדס חנה'.

רבי חיים יעקב הסביר, מה פשר הציווי לשמוע בקול דברי חכמים, כאשר האדם יודע בוודאות כי ההוראה שהורו לו הוא ההיפך הגמור מן האמת? או יותר נכון, כיצד מסוגלת התורה לחייב אדם להאמין בדבר שהוא משוכנע במאת האחוזים שאינו כן? הוא הסביר זאת בדרך משל:

שני אנשים נשאלו ביחד איזה צד מרוחות השמים נמצא לימינם, צד

בספר 'אש תמיד', מביא הגאון רבי ישראל מאיר דרוק שליט"א, ראש ישיבות 'תפארת ישראל', אמרה נפלאה בשם מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זיע"א, להסביר על דרך הדרוש את דברי הפסוק: "יברך יראי השם הקטנים עם הגדולים" (תהילים קטו, יג). כך:

מתי הקדוש ברוך הוא יברך את יראי השם? כאשר הקטנים עם הגדולים! כאשר הקטנים עושים את כל מעשיהם על פי הגדולים! אם פועלים על פי דעת הזקנים שבדור וכפופים להם, רק אז זוכים לבחינה של "יברך יראי השם הקטנים עם הגדולים", מתברכים בשפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם. סוד ההצלחה הוא נטילת עצה מן הזקנים, וכפיפות מוחלטת לדעתם.

מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, רגיל לומר כי עודנו זוכר משנות ילדותו ברוסיה, כי גם הנשים הפשוטות היתה להם הבנה כי החכמה מצויה דוקא אצל גדולי התורה, שהם בחינת 'חכמי דיהודאי' הן במילי דעלמא והן במילי דשמאי, והם ברוחב בינתם יכולים להכריע בכל דבר וענין. כאשר היו באות אל הרב לבקש את הכרעתו אמרו פתגם באידיש: "ו' ס' איז די תורה דארטן איז דא די חכמה". ["היכן שיש תורה יש חכמה"].

"ברוך שבחר בהם ובמשנתם"

בספר 'משנת חכמים', לרבי משה חגיז, אחד מגדולי התורה המופלאים שזרח אורם לפני כשלוש מאות שנה, אשר בעל ה'נודע ביהודה' בהסכמת ספרו כתב עליו: "רב תנא הוא כחד הראשונים!", כותב כך: "זוהי כלל גדול אצל אמונתנו אמונת ישראל דבאמונת חכמים הכל תלוי בה!", (סימן תקי). ובמקום אחר כתב: "ואם תראה מי שמפקפק בדבריהם ואפילו בשיחה קלה יהיה בעיניו ככופר בכל התורה כולה", (ראה שם סימן תקיב).

זהו אחד האמונות הבסיסיות עליה מושתתת הדת והאמונה היהודית!

הרמב"ן כותב (דברים יז, יא): "אפילו תחשוב בלבך שהם טועים והדבר פשוט בעיניך כאשר אתה יודע בין ימינך לשמאלך תעשה כמצוותם". זה נכלל בכלל הלאו הנזכר בתורה: "על פי התורה אשר

הערובה היחידה לזכות הן לחיי העולם הזה בחיי אושר ושלוח ולקנין כתר של תורה, והן לחיי העולם הבא - לזכות בשכר נצחי, היא על ידי התבטלות לחכמים, כפיפות ראש בפניהם והציות בכל לב לדעתם

כשיצא הרופא מחדרו, פנה המשגיח למקורבו ששה סמוך למיטתו, ואמר: "שמעת איך נותנים תרופה? כשהולכים לתת תרופה לחולה מוכרחים לדעת את כל המכלול שלו! ניתן ללמוד מזה הרבה לעבודת השם!"

"לדוגמא", אמר המשגיח, "בענין תוכחה. כשיש צורך על פי הלכה להוכיח מישהו. יש כאלה הנוהגים להוכיח בפראות, בהתפרצות, ללא מחשבה מדוקדקת על כל מכלול הבעיות שעלולה התוכחה לגרום לזה שהוכיחוהו, או מה מצבו הרוחני הכללי, ולא משקללים רווח למול הפסד."

"מדברי הרופא למדנו היום", אמר המשגיח, "כי דבר ראשון לפני שמוכיחים מישהו יש לברר ולוודא היטב מה הן רגישויותיו? מה מצבו הכללי? בכלל לא בטוח שניתן להוכיח אותו, לפעמים לא רק שלא יועיל אלא אף עלול להזיק, ולזה צריך שיקול דעת והבנה של רופא מומחה."

חשבת להשתמש עם דוגמא זו גם בנוגע לעניין אמונת חכמים: אוי לו לחולה הפשוט, שאין לו הבנה בסיסית באופי המחלות השונות ורפואתן, אם יסתמך על הבנתו, ובניגוד לדעת הרופא ישלוף מן הארון תרופה כלשהי שנראית לו כתואמת עבורו, וכמי

דרום או צד צפון? השיב האחד צד דרום לימיני, נענה השני ואמר דוקא צד צפון לימיני. האם בהכרח שאחד מהם משקר? בודאי שלא! הלא בהחלט יתכן כי כל אחד מהם עומד בכיוון שונה, הראשון פניו למזרח ונמצא ימינו פונה לצפון, ואילו השני פניו למערב ומשום כך ימינו בדרום. אך כאשר יעמדו בכיוון אחד אז יסכימו בודאי על תשובה אחידה.

הנמשל, הטעים רבי חיים יעקב, הם חכמי ישראל וזקני הדור. פעמים נראה לאדם כי הוראותיהם אינם מובנות וכי היו צריכים לומר אחרת. אין זה משום שדעתו היא הנכונה, עליו להבין כי הוא פשוט אינו עומד בכיוון הנכון, וכי זה מה שגורם לו להיות משוכנע במאת האחוזים כי החכמים טעו בדבריהם.

אילו היה עומד גם הוא בכיוון הנכון, לצד חכמי התורה וזקני הדור, ומביט כמותם על הדברים, בצורה נכוחה, מהמיקום הגבוה בו הם עומדים, ומבעד למשקפי התורה הבהירים שלהם, גם הוא היה רואה את הדברים בצורה שונה ומפוקחת, ומסכים על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל, וידע להצביע בבירור שקולעים הם אל האמת, וכיצד דעתם נגזרת אך ורק מדעת התורה הקדושה, ודרכם מנווטת ומנוהטת על פי רצונו יתברך בלבד.

ברוח הדברים, סיפר הגאון רבי ישראל זיכרמן שליט"א, רבה של אחוזת ברכפלד במודיעין עלית:

שמעתי מאחד הרופאים שטיפלו בהגאון הצדיק רבי דוב יפה זצ"ל, משגיח ישיבת 'כפר חסידים', בערוב ימיו בבית החולים, כי כאשר ניגש יום אחד לתת לו תרופה מסויימת, הוא בירר אצלו קודם כנהוג אם יש לו רגישות לתרופות אחרות, ובאיזה תרופות הוא מטופל כעת.

שאל המשגיח את הרופא בחיוך: "למאי נפקא מינה? הרי אתה רוצה להעניק לי תרופה זו ומה משנה איזו רגישות יש לי לתרופות אחרות, או מה אני לוקח מלבד תרופה זו?"

הסביר הרופא למשגיח בהרחבה: "תראה, לפני שמעניקים לחולה תרופה מוכרחים לדעת את כל מכלול מצבו של החולה; לפעמים שילוב תרופה ממשפחת תרופות מסויימת עלולה לבטל השפעת תרופה אחרת. לפעמים תרופה אחת מועילה ללב אך מזיקה במצבים מסויימים לכליות, או לחילופין תרופה שמועילה לתפקוד הכבד מזיקה במצבים מסויימים למעינים. כך כל תרופה ותרופה ושיקוליה ופרטיה, ולכן אסור בשום פנים לתת תרופה לחולה לפני שמוודאים את מצבו המדוייק".

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

חייג עכשיו **077-222-2666** < שלוחה מס' 3 < 2

יחד איתך נשיג את מתיקות התורה

שתביא לו מזור למחלתו. הרי הוא עלול להחמיר את חוליו ולחרוץ את דינו למוות חלילה.

כל בר דעת מבין, כי דוקא רופא שהתמחה שנים ארוכות בתחום הרפואה, שלמד לעומק את מהות המחלות, טבען של התרופות והשלכותיהן, ובנוסף מכיר היטב את מכלול מצבו של החולה, יכול ומסוגל להכריע איזו תרופה תועיל לכל מחלה ובאיזה מינון מדוייק זקוק לה כל חולה וחולה.

כך גם צריכה להיות הגישה כלפי חכמי התורה וזקני הדור:

חז"ל אומרים: "אסתכל בה באורייתא וברא עלמא" (זוהר הקדוש, פרשת תרומה). כל הבריאה נבראה כמתכונת תואמת לתורה הקדושה וקיום מצוותיה, וכל ההתנהלות בה אמורה להיגזר ממנה, והיא זו שמדריכה ומנווטת כיצד להסתכל על כל דבר בבריאה בצורה נכונה, תכליתית ואמיתית. לכן רק חכמי ישראל וגדולי התורה שהתמחו בתורה מסוגלים בעיניהם, עיני הבדולח, להכריע על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל.

רק הם השואבים את כל השקפת עולמם מהתורה, מסוגלים להבחין בין קלא אילן לתכלת, בין מעשה אשר יעשה למעשה אשר לא יעשה. כי באמצעות חכמת התורה כל מכלול הבריאה בוחקת למול עיניהם בצורה מפוקחת ובהירה. התורה פתחה בפניהם צוהר להבין הבנה חודרת ומעמיקה, נקיה וטהורה, על כל דבר שמביטים בה.

אדם שלא זכה להגיע לדרגתם של גדולי התורה וזקני הדור, ועומד ומערער על החלטה או הוראה שהורו, דומה לאותו חולה נבער מדעת, גס רוח, שמעולם לא רכש זיק הבנה ברפואה, ומתיימר לחרוץ את גורלו בידו, ליטול תרופה פלונית, או להימנע מלקיחת תרופה אלמונית...

מִרְן ה'חֲזוֹן אִישׁ' זצ"ל הגדיר זאת בשפתו (ספר 'אמונה ובטחון' פרק ג): "הנטייה להגן על כבוד עצמם, תאיץ במ לחפש מומין בחכמי התורה, ולפי קטן דעתם נדמה להם כי אמנם החכמים הם במדרגה התחתונה והם נמצאים ברום המעלה, כי טבע הגאווה לנוח בחיק כסילים, כי בחיק זה מנוחתם עריבה, ומה אפשר לתבוע מזה שלא טעם טעמה של חכמה".

הם סבורים באויליותם, כי הם מציאותיים יותר, חכמים ומבינים יותר מגדולי ישראל, והם הם העומדים ברום המעלה. אך זהו פרי תוצרת של טיפשות וגאווה - קובע ה'חזון איש'.

עלינו להפנים ולהחדיר להכרתנו ואמונתנו, כי חכמי ישראל רואים את המציאות כמות שהיא, התורה פיתחה בהם רוחב בינה ואפיקי השכל, ורק הם יודעים להצביע על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל, ואילו אנו קטני ההשגה ומיעוטי השכל ראיתנו מצומצמת וצרה משלהם.

נוראים הדברים שכתב מִרְן ה'סְטִיפֶלְעֶר' זצ"ל, בהקדמת ספרו "חיי עולם" (חלק א): "ופוק חזי מלפני כמאה וחמישים שנה, בכל מקום שפרקו ויצאו לתרבות רעה לחרפות ולדראון עולם, תחילת קלקולם היה לבזות תלמידי חכמים וגדולי ישראל, ואחר כך הלכו מדחי אל דחי באין מעצור, רחמנא ליצלן".

נקודה זו, היא מהדברים הצריכים חיזוק תמיד, ובפרט בדורות

האחרונים דור 'עקבתא דמשיחא', לחלוק כבוד לתלמידי חכמים, ולהתבטל ביטול מוחלט כלפם וכלפי דעתם. זוהי אמונת חכמים!

כשה'חזון איש' קבע שיהיו ילדים

בספר השיחות של הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר, מביא בשם ראש הישיבה מִרְן הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, שהיה רגיל לומר, כי הטעם שמוצאים אנו מנהיגי קהילות ואדמו"רים חסידיים שיש בכוחם לחולל מופתים גלויים, הוא משום שאלו הסרים למרותם מאמינים בהם בלב שלם ומתבטלים כלפיהם ללא כל שמץ של פקפוק וערעור, והתבטלות זו מעניקה להם כח לחולל מופתים וישועות מעל דרך הטבע.

כעין זה התבטא פעם גם מִרְן ה'חֲזוֹן אִישׁ' זצ"ל באוזני מקורביו, כששמע אותם מתלחשים בהתפעלות אודות 'מופת' שנעשה לפלוני על ידו. הגיב ואמר להם ה'חזון איש' אודותיו: "עָהָר פְּאַלְגֵט חכמים מוֹזְ עָהָר מְצַלִּיחַ זַיִן!", ["יהודי שמציית לחכמים מוכרח הוא שיצליח"].

זהו כוחה הגדול של התבטלות לחכמים! כשקיימת התבטלות אמיתית לגדולי תורה, מלבד הזיכה הגדולה כשלעצמה לזכות להיות מונהגים על ידם בחכמה ותבונה, הרי המאמין אף מעניק להם כח על טבעי.

אבי מורי זצ"ל, שנולד בעיר פּרשבורג הכבודה בהוגריה, עיר מלאה חכמים וסופרים, ינק שם בילדותו רוח דומה של רחישת כבוד והתבטלות לתלמידי חכמים. היראים והחרדים שם חלקו כבוד מופלא לתלמידי חכמים והיתה להם יראה עצומה כלפיהם, ועובדה זו השפיעה עליו מאוד.

כאשר נפרד אבא מאביו הקדוש רבי דוב זצ"ל הי"ד, טרום פרוץ השואה, בפעם האחרונה שראה אותו, ציווהו כי ירבה להסתופף בצילים של גדולי וצדיקי הדור, ושלא תעבור עליו תקופה מבלי שיכנס לגדול בתורה. אביו ידע היטב כי זאת תהיה הערובה היחידה להישאר ירא וחרד ומדקדק במצוות כראוי גם כשהוא רחוק ממנו, בעת שטשוש הדעות דאו, ימי קום המדינה.

ואכן, בכל עשרות השנים האחרונות, לא עבר על אבא חודש מבלי שעלה להסתופף בצילו של אחד מגדולי הדור. עד השנים האחרונות, בגילו המופלג לאורך ימים טובים, למרות הקושי הגדול הכרוך אצלו בעליית מדרגות, היה סר מידי ראש חודש למעונו של מִרְן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, התפלל מנחה בביתו, עבר לפניו והזכיר את שמו לברכה, ומידי פעם אף התייעץ עימו על ענייני האישיים.

אבי זצ"ל עוד זכה להסתופף בצילם של רבותינו ה'חזון איש', הרב מבריסק, הרב דסלר, רבי אייזיק שר ועוד, והכיר גדולי תורה מהדורות שלפניו, ותמיד ציין כי אצל הרב שטיינמן הרגישו כמו במחיצת ענקי הרוח שיירי כנסת הגדולה בדורות עברו. כבר לפני שישים שנה ראו בו כי אינו איש מן השורה... ראו עליו רוממות

איר? וואס זאגט איר?"

אז השיב אבי זצ"ל תשובה חכמה ושנונה: "הרי מה שראש הישיבה מורה זהו 'דעת תורה' מוחלט שכך קובעים בשמים, ומה שיחליט כאן מקובל שם. אם כן, ממה נפשך, אם יחליט כי עדיפים הם היסורים כדי לקבל יותר עולם הזה כך יקבע בשמים, ואם יחליט שעדיף רפואתו כדי שיוכל לעבוד טוב יותר את השם יתברך, הלא כך יקבע בשמים. ממילא הדבר תלוי ברצונו ובדעתו". הרב שטיינמן חייך למשמע הדברים...

נסיים בדברי המדרש (ילקוט שמעוני שיר השירים יג): "דרש רבא למה נמשלו דברי תורה לאגוז? האגוז כל זמן שעצו דבוק לפריו הוא משומר, פרש ממנו משליכין אותו לאשפה. כך ישראל כל זמן שדבוקים לחכמים ושומעים דבריהם הם זוכים לקנות שני עולמים, פרשו מהם אבדו מן העולם".

עלינו לדעת, כי הערובה היחידה לזכות הן לחיי העולם הזה בחיי אושר ושלום ולקנין כתר של תורה, והן לחיי העולם הבא - לזכות בשכר נצחי, היא על ידי התבטלות לחכמים, כפיפות ראש בפניהם והציות בכל לב לדעתם. ולזכור כי הפורש מהם מאבד עולמו, ואילו הדבוק בהם והשומע לדבריהם זוכה לנחלת שני עולמות. (מתוך הספר אוצרותיהם אמלא)

מיוחדת במינה, דביקות בתורה, קדושה ופרישות עילאית, אמת מזוקקת, חכמה נדירה ויראת שמים צרופה. לכן יראת הכבוד שרחש כלפי הרב שטיינמן, למרות היותו כמעט בן גילו, היתה בהתאם. הוא נכנס לפניו בכזו אימה ופחד, חיזור כסיד, ועמד לפניו כעבדא קמיה מרא.

גסי הגאון רבי יצחק זאב זמורה שליט"א, התלווה אל אבי זצ"ל לפני שנים אחדות בעת שביקר את ביקורו החודשי בבית הרב שטיינמן. הוא סיפר לי, כי כאשר עברו הציבור לאחר התפילה לפני הרב שטיינמן, הוא פנה אל אבי ושאלו: "רבי משה וואס זאגט איר? [מה אתם אומרים?] ברצוני לשמוע את דעתכם. לאחרונה יש לי יסורים גדולים, השאלה אם כדאי לי לבקש ברכות מאנשים שהקדוש ברוך הוא יסיר ממני את היסורים הללו, כדי שלא יפריעו לי בעבודת השם, או שמא עדיף לסבול אותם כדי שכך אוכל להרויח יותר עולם הבא בגין היסורים?".

מנוסח השאלה היה נשמע כי גם הרב שטיינמן היה סבור שראוי וצריך להתפלל על כך, אלא רק הסתפק אם ראוי אף לבקש ברכות מאנשים, אולי חשש שאין זה מחובת ההשתדלות שנדרש לעשות. כמובן שאבי שתק ולא ענה מאומה. כאמור, יראת הכבוד שרוחש כלפי גדולי ישראל זה נורא, הוא לא פוצה פה בפני גדול בתורה, וכיצד יורה לגדול הדור איך לנהוג. אך הרב שטיינמן לא ויתר, ודחק באבי זצ"ל שוב ושוב להשיב על השאלה: "נו! רבי משה וואס זאגט

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

"בחנות ספרים ידועה בירושלים" - סיפר ר' בן ציון בדרשת בר המצוה לבנו, "חנות ענקית במיוחד, מסתובב מוכר הספרים, ויודע לומר על כל ספר היכן מקומו המדויק בחנות, וגם מה מחירו. פלוני שמכיר אותי ואותו, שאל אותו בהשתוממות: יש כאן בחנות כל כך הרבה ספרים, וכיצד אתה זוכר היכן נמצא כל ספר ומחיר והמדויק?!"

הגאון רבי בן ציון פלמן זצוק"ל על הטבח המקצועי לתבליני התורה

רבונו של עולם "שבענו מטובך". אין הכוונה למאכלים גשמיים, לא, הבקשה היא על תורה ומצוות, אנה ממך הקב"ה - בד בבד עם שאנו לומדים תורה ומקיימים את המצוות שלך "שבענו מטובך" שנהיה שבעים ונהנים מתורה וממצות, כי אם נהנים מהם לא מחפשים את המרכולת שהרחוב מציע, לא מסתכלים על תענוגי עולם הזה. שוב הגביה ר' בן ציון את קולו, עוד יותר: מדוע אנשים מחפשים את תענוגי העוה"ז? מסיבה אחת בלבד, כי אין להם את ההנאה המושלמת, את השביעה והחיות מלימוד התורה ומקיום המצוות. כי למי שיש את השביעה מטובך - מהרוחניות, בשום אופן לא יחפש לשנות מים דלוחים

יצויין כי לא היתה זו אמירה בעלמא. זו היתה משימה. משימת חיים של ר' בן ציון - להשביע אברכים מטובו "להתענג בתענוגים". להנעים ולהמתיק את ההלכה.

וכשם ש"דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב" כמו כן "תענוגים היוצאים מן הלב נכנסים ללב" כמו כן "תענוגים היוצאים מן הלב נכנסים ללב..."

וכך, על ידי התענוגים הללו שהיו בליבו של ר' בן ציון, בישל תבשילים לחיילים, הקים מטבחים ובהם קדרות ותבשילים ניחוחים.

לא כל אחד יכול להיות השף - הטבח המקצועי, במטבח מהסוג הזה. לר' בן ציון היתה סיעתא דשמיא שריח התבלין שלו - "תורה

סיפר חברותא, ר' בן ציון אמר לי פעם כאשר ליוויתי אותו בליל שבת: בתפילות שבת מבקשים: "קדשינו במצוותיך, ותן חלקינו בתורתך, שבענו מטובך ושמחנו בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת". הגשמיות, "שבענו מטובך" נדחקה כאן שלא במקומה, פלא כיצד "שבענו מטובך" נכנס באמצע בקשות רוחניות "ותן חלקנו בתורתך - וטהר לבנו לעבדך באמת". תמוה.

והוא ביאר בטוב טעם, על פי מעשה.

ברוסיה הכריחו את הבחורים היהודים להתגייס לצבא, היו אלו תקופות קשות, בצבא הרוסי האכילו את החיילים נבלות וטריפות. החפץ חיים יסד בכל עיר בסמוך למחנות הצבא 'מטבח יהודי' - תושבי העיירות בישלו במטבח מאכלים כשרים, כדי שחייל יהודי השוהה באזור יכול להגיע ולאכול - בחינם, מתי שהוא רוצה, ובכך ינצל ממאכלי טריפות. החפץ חיים עבד על כך קשה, להקים ולהשיג תרומות לצורך הענין.

יום אחד באו לחפץ חיים להתלונן: רבי, יש לנו צער רב. אנחנו רואים כיצד חיילים יהודים נכנסים לאכול במטבח הכשר, וכאשר הם מסיימים לאכול הם יוצאים מהמטבח הכשר והולכים גם למטבח של הגויים ואוכלים שם טריפות, ואם כן מה הרווחנו מכל המאמצים. החפץ חיים הגיב: "נראה לי כי במטבח הכשר אין די אוכל, לכן, עליכם להגיש יותר אוכל כשר בשפע גדול".

"רבי, הרי יש לנו במטבח שפע רב של אוכל, החייל יכול לאכול ככל שהוא רק רוצה".

הגיב החפץ חיים: "אם כן, כנראה שהאוכל לא טעים כל כך, ובמטבח של הגויים האוכל טעים יותר, עלינו להשיג טבחים מעולים ולהשקיע בבישול מאכלים טעמים במיוחד". ענו תושבי העיר: "רבי, מה פתאום הרי האוכל טעים מאד". התעקש החפץ חיים לאמר: "בכל זאת כנראה שהאוכל שם טעים יותר".

נמצינו למידים

שהיה ברור לו להחפץ חיים, שרק אם הוא אוכל ואינו נהנה, רק אז! הוא מחפש משהו אחר.

הגביה ר' בן ציון את קולו: וזה מה שאנו מבקשים ואומרים בתפילה:

מרוב התלהבותו מהמעמד המלהיב, המראות נחקקו בליבו לעולם. הוא ראה תמיד מולו את ניקולאי על פרטיו ופרטי פרטיו

ניקולאי על פרטיו ופרטי פרטיו. זו היתה מעלתו של ר' אליעזר בן הורקנוס, לא בגלל כוח הזיכרון אלא שכל נקודה של תורה, הפעימה אותו בכזו עוצמה, עד שלא היה שוכח את הלימוד ההוא לעולם.

החיים הם התורה - והאוכל דבר טכני

היתה תקופה שהגאון רבי רפאל ברוך טולידנו זצ"ל התגורר ברחוב סעדיה גאון בשכונת לר' בן ציון.

כמה פעמים שר' בן ציון סיפר לנכדיו, כי אחד הדברים שהתפעל לראות היה זה בשעות הצהרים בביתו של הרב טולידנו.

כאשר בניו שבו מהלימודים לאכול ארוחת צהרים בבית, מיד כאשר נכנסו עוד לפני שאמרו שלום, רבי רפאל ברוך התעניין ושאל אותם: מה למדתם היום? הם השיבו ודיברו איתו על מה שלמדו בבוקר בישיבה, ורק אחר כך (ולפעמים הדבר לקח כחצי שעה) אמרו שלום לאמא ולאנשי הבית וניגשו לאכול ארוחת צהרים. התפעל ר' בן ציון לאמור: כך מחנכים את הבנים שידוע כי החיים זה תורה, וכי האוכל אינו מטרה, אלא ענין טכני בלבד כיון שהגוף זקוק לו.

(מתוך הספר 'ללא שם')

תבלין", השביח את התבשילים עד שהם הדיפו ריח עצום מסוף העולם ועד סופו.

כך ה"שלמי תורה" - העניקו תענוגים כאכילת שלמים ותודה - "שבענו מטובך". הבנתם, באלו תענוגים מדובר? אם לא הבנתם, כנראה שלא ישתתפו איתו בצוותא לסכם סוגיא בגמרא, ובוודאי שלא השתתפתם בשיעורים בהלכה של ר' בן ציון פלמן זצ"ל.

כיצד זוכרים את התורה?

"בחנות ספרים ידועה בירושלים" - סיפר ר' בן ציון בדרשת בר המצוה לבנו, "חנות ענקית במיוחד, מסתובב מוכר הספרים, וידוע לומר על כל ספר היכן מקומו המדויק בחנות, וגם מה מחירו. פלוני שמכיר אותי ואותו, שאל אותו בהשתוממות: יש כאן בחנות כל כך הרבה ספרים, וכיצד אתה זוכר היכן נמצא כל ספר ומחיר והמדוייק?!". השיב לו המוכר: "זה החיים שלי".

וזו תשובה אמיתית. נכונה.

"וכך גם בתורה הקדושה, בני היקר, אם היא תהיה החיים שלנו, נזכור אותה - את כל התורה. דוד המלך ע"ה אמר בתהלים "לעולם לא אשכח פיקודך כי הם חייתי" כי זו חיותי, מי שהחיות שלו היא מהתורה, לא ישכח את התורה". אם כן, צעד בני היקר, בדרך זו, ותעלה למעלה למשכיל. - אמר ר' בן ציון בעת שמחת בר המצוה לבנו. והמשיך.

במשנת אבות נאמר כי רבי יוחנן בן זכאי היה מונה את שבחם של תלמידיו, שאחד מהם הוא רבי אליעזר בן הורקנוס ומעלתו "בור סוד שאין מאבד טיפה", תמה החפץ חיים, מה מעלה יש למי שחננו אותו במתנת שמים של כוח הזיכרון שהוא כבור סיד שאינו מאבד טיפה?! החפץ חיים תירץ על פי זמן מופלג שסיפר לו, כי בצעירותו ראה את ניקולאי בעת שהגיע לביקור במדינתם, ואותו יהודי זקן, סיפר בהתלהבות ותיאר את פרטי הפרטים כיצד המרכבה של ניקולאי היתה נראית, איזה צבע, ובעיקר כל פרט מהעיטורים הציצים והפרחים והכפתורים שעל חליפתו. אנשי העיירה שהכירו את הזקן אמרו כי אין לו כח זיכרון מיוחד, אבל, מרוב התלהבותו מהמעמד המלהיב, המראות נחקקו בליבו לעולם. הוא ראה תמיד מולו את

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך? זקוק לעזרה?

מוקד לבני הישיבות מיסודו של אגודת ארץ ישראל
הישיבה

ברצוני לפתוח בסיפור מדהים שסיפר הרב דב פינסקי זצ"ל משכונת בית-וגן בירושלים, אותו שמענו מנכדו הרה"ג רבי יהודה סטורץ שליט"א. היה זה בעת שלמד רבי דב בימי בחרותו בבית מדרש גבוה לתורה בשיקגו, תחת הדרכתו של הגאון רבי חיים קרייזוורט זצ"ל, לימים רבה הנערץ של אנטוורפן. באחד הימים, סיפר רב דב, רצה רבי חיים לעורר אותנו לשקידת התורה, והוא סיפר לנו בהתלהבות על תלמידי חכמים בירושלים שמסוגלים להבחן מבחן סיכה על כל הש"ס כולו...

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

והלאה נקבל ונאמין לכל אשר יאמר. הוא כינס את כל בני השיעור וחזר ללמדנו, אך לפני שהתחיל את השיעור אמר לנו כך: "תראו, פעם אחת אני אביא לכם הוכחה ניצחת שדבריי אמיתיים; אולם מכאן ולהבא, אני מבקש שתאמינו לי לכל דברי, בלי שאצטרך שוב להוכיח אותם".

דממה מוחלטת השתררה בחדר. הכל הסתקרנו לדעת מה עומד רבי חיים לומר, והיטו אוזנם כאפרכסת.

רבי חיים המשיך: "הנה ברור לכם שמבחן סיכה הוא דבר בלתי אפשרי ומופרך מיסודו. אוכיח לכם שיש יהודים שיכולים לעמוד במבחן סיכה, ומהיום מוטל עליכם להאמין גם לדבר שאין לכם יכולת לתפוס".

הסכמנו בשמחה, מספר רבי דב. לעינינו המשתאות הוציא רבי חיים סיכה מכיס חליפתו, ופקד עלינו לרדת לבית המדרש ולהביא משם מסכתות שונות. רבי חיים הושיט לנו את הסיכה, ואמר לנו: "הנה הסיכה - בחנו אותי!" בחוסר אמון התחלנו לנעוץ את הסיכה בכרכים העבים, מסכת אחר מסכת. אנחנו תוקעים את הסיכה, זורקים מספר, ורבי חיים עונה לנו בדיוק נמרץ: "בעוד ארבעים ושלוש דף

חז"ל דורשים במסכת שבת (פג, ב): "אמר רבי יונתן: לעולם אל ימונע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה ואפילו בשעת מיתה, שנאמר: 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' - אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה. אמר ריש לקיש: אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל'".

כדי להמחיש את דברי חז"ל הנוקבים האלו, ברצוני לפתוח בסיפור מדהים שסיפר הרב דב פינסקי זצ"ל משכונת בית-וגן בירושלים, אותו שמענו מנכדו הרה"ג רבי יהודה סטורץ שליט"א, ששמע זאת מפיו כמה וכמה פעמים.

היה זה בעת שלמד רבי דב בימי בחרותו בבית מדרש גבוה לתורה בשיקגו, תחת הדרכתו של הגאון רבי חיים קרייזוורט זצ"ל, לימים רבה הנערץ של אנטוורפן. רבי חיים היגר לאחר השואה לארצות הברית, וכיהן במשך כשנתיים כר"מ בישיבה זו.

באחד הימים, סיפר רב דב, רצה רבי חיים לעורר אותנו לשקידת התורה, והוא סיפר לנו בהתלהבות על תלמידי חכמים בירושלים שמסוגלים להבחן מבחן סיכה על כל הש"ס כולו. למשמע הדברים התמוהים עבורנו, עלה חיוך על שפתינו. היינו נערים אמריקאים בשיקגו, ומושגים כאלו של ידיעת התורה היו רחוקים מאתנו מרחק שנות אור. לנו היה נראה הדבר מופרך לחלוטין, כי ניתן לשאול יהודי על עוד חמישים דפים איזו מילה כתובה כאן וכאן.

רבי חיים, כפדגוג מומחה, זיהה כאן שעת הכושר להחדיר בנו אהבת תורה, ולכן סגר ב'כעס רב' את הגמרא והצהיר: "אין לכם אמונת חכמים! אני לא מוכן ללמד אתכם!..."

אנו התלמידים הפצרנו בו שישלח לנו. התנצלנו על החיוך שחייכנו ועל אי האיומן שהבענו, והתחייבנו מכאן ולהבא להאמין לכל מה שיאמר לנו. אך רבי חיים עמד בסירובו: "אין לכם אמונת חכמים, לא שייך ללמד אתכם".

לאחר יומים תמימים נאות רבי חיים לקבל את הבטחתינו שמהיום

כתוב 'אמר רבא', ובעוד עשרים וחמישה דף כתוב 'פטור'.

היינו נדהמים מול הפלא שהתרחש בחדר. אך בחורים אמריקאים של אותם ימים נשארנו, ואחד מאיתנו שאל בתחינה: "רבי אולי תגלה לנו את ה'קוסמות'?"... היה ברור לנו שיש כאן איזו המצאה גאונית, איזשהו קסם מדהים, והיינו נחושים ללמוד אותו בעצמנו.

להפתעתנו, חיך רבי חיים בהנאה כאילו חיכה בדיוק לשאלה זו, ואמר לנו בחיבה: "שבו בני, ואגלה לכם את ה'פטנט'! אלמד אתכם כיצד גם אתם תוכלו לבצע את הקסם הזה..."

התלמידים הרכינו ראשם קדימה כדי לא להחמיץ אף פרט, ורבי חיים פתח במשל פיו: "כאן למטה ברחוב, בדיוק ממול הישיבה, שוכן מפעל גדול ל'סלמי' - מפעל הטוחן את הבשר, מתבל אותו, ממלא שקיות בבשר הטוחן ותולה אותן לייבוש בחצר המפעל, עד שהבשר הופך לנקניק מיובש. מילוי השקיות נעשה גם הוא בחצר, ובמשך השיעור" - רמז רבי חיים בתוכחה עקיפה - "ניתן לראות תלמידים המתעניינים יותר בעבודת המפעל מאשר בדברי הגמרא".

"אם נתבונן בעבודת הפועל האחראי על מילוי השקיות ותלייתן נבחין, כי אם הוא ימלא את השקית עד שהיא נראית מלאה ויתלה אותה כך לייבוש, הרי כשהסלמי יתייבש לא יצא מכך הנקניק המבוקש. אנו נמצא כמה חתיכות מיובשות מונחות בשקית, לא מושכות כלל לאוכלן.

אם העובד ימלא את השקית עד שהוא בטוח שהיא עומדת להתפקע, והוא מרגיש שהוא עשה את המירב; אי אפשר לדחוס ולו עוד פירור אחד, וכך יתלה אותה לייבוש - כאשר הבשר יתייבש יצא משהו, אך די עלוב. הנקניק יצא מצומק ולא יפה, אך בכל זאת, משהו.

אבל אם העובד ממלא את השקית עד שהוא מרגיש שלא שייך יותר, ובכל זאת הוא ממשיך לדחוס ולדחוס הלאה והלאה, והוא משוכנע שהשקית כבר התפקעה, ובכל זאת ממשיך... העומד מן הצד יעיר לו - כי הנה עוד רגע כל תכולת השקית תתפזר על רצפת החצר... אך העובד המנוסה לא מתייחס אל המבקר המזדמן, וממשיך עוד ועוד, ואז ברגע שאחרי האחרון הוא תולה סוף סוף את השקית לייבוש. רק כך, צורת הסלמי נשארת יפה ומכובדת גם לאחר הייבוש הארוך..."

"כך זה בדיוק גם בתורה", הרעים רבי חיים בקולו. "אם תלמדו עד שתרגישו מלאים, לא ישאר מאומה; אדרבה - לאחר זמן לא תזכרו כלום! אם תלמדו עד שתרגישו שזהו, אי אפשר יותר, עד כלות הכוחות ממש - אז לימים ישאר משהו, אך חסר צורה והדר. אבל אם לאחר שתרגישו ש'זהו, אי אפשר יותר, מיציתי כבר את כל הכוחות", ובכל זאת תמשיכו 'לדחוס' עוד ועוד - או אז, גם לאחר תקופה ארוכה, תשאר תורה בתפארתה, שמחה ומאירה בפאר והדר. רק כך הדברים נחקקים לנצח, רק כך הסוגיא נשארת תמיד מוחשית מול העינים".

"זהו ה'טריק' באמצעותו יודע אני במבחן סיכה את כל הש"ס", סיים רבי חיים את דבריו, והותיר את תלמידיו נרעשים.

שיחה זו שינתה לנו את החיים, סיפר רבי דוב לימים. יש לציין שמלבד

קביעות העיתים שלו לתורה, בלט הדבר היטב באורחותיו. מיום שפרש לפנסיה מחינוך ילדי ישראל בתלמוד תורה 'לויכטר' בבית-וגן, נרשם רבי דב בישיבת מיר כתלמיד מן המניין, והגה בשקידה נפלאה בתורה בט"ו שנותיו האחרונות. הוא היה מגיע לישיבת מיר בהסעה בבוקר, נשאר בישיבה לארוחת צהרים, ממשיך בלימודו ברצף, וחוזר ככלל האברכים בהסעה של הערב.

על הנהגה זו הקפיד גם בשנותיו האחרונות ממש, כשהיה חולה ואף כשהובל בכסא גלגלים לישיבה. כל זאת, לפי עדותו, אודות לאותה שיחה נפלאה, ששמע מרבי חיים בבחורותו.

זוהי המחשה מרוממת ונפלאה לדברי חז"ל: "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה". אדם שמרגיש כי הוא לומד עד כלות הכוחות - ואז ממשיך, מתאמץ ומשקיע עד שממית עצמו עליה, זוכה כי התורה תתקיים בידו.

שמעתי מן דודי, הגאון הצדיק רבי בנימין פינקל שליט"א, מראשי ישיבת מיר, כי שמע פעם מן תורה אחד סיפור נפלא בשם סבו, שזכה להכיר את מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, והיה עד ראיה למקרה המופלא הזה.

הסב סיפר, כי פעם הגיע אל ה'חפץ חיים' יהודי זקן וירא אלוקים שנאלץ עשרות שנים לעסוק לפרנסתו, ורק לעת שיבה החל לעמול בתורה. על אף החלטתו הנחושה, הדבר היה קשה לו מאד, שכן לא הורגל בכך מעולם. אולם הוא לא נרתע והמשיך להגות בתורה במסירות נפש, ולאחר תקופה ממושכת של התאמצות כבירה הצליח לסיים... דף גמרא אחד!

בא אותו זקן לפני ה'חפץ חיים' כשהוא שבור ורצוץ. שטח בפניו את כל אשר קרהו, ונפשו בשאלתו: "האם יש טעם להמשיך כך?" היה זה לעת זקנותו המופלגת של ה'חפץ חיים', והוא הניד בראשו וחזר על שאלתו של הזקן כמושיח לעצמו לפי תומו: "אז היהודי שעומד כאן מבקש עצה, האם מי שלמד מאה דפים כדאי לו להמשיך..."

שמע השואל את דברי ה'חפץ חיים', וחשב כי עקב גילו המופלג כנראה הוא לא שמע טוב, וחזר בקול רם יותר כמבקש לתקן: "רבי, לא מאה דף, דף אחד! זה כל מה שהספקתי..." אך שוב היה נראה כי ה'חפץ חיים' לא שומע, ושוב חזר: "היהודי שואל האם כדאי ללמוד עוד אחרי שהספיק מאה דף..."

רגע לפני שהזקן החל לשוב לתקן את ה'טעות' בשלישית, המשיך ה'חפץ חיים' ואמר לו: "בני, שמעתי אותך היטב היטב. אבל כיוונתי לדברי חז"ל שאמרו כי יפה אחד בצער ממאה שלא בצער. נמצא שאתה שכל כך התאמצת והשקעת - למדת למעלה ממאה דפים!..."

למדים אנו, כי עמל התורה הוא המפתח החשוב ביותר למי שרוצה שהתורה תתקיים בידו, זאת לבד מהחשיבות העצומה של עמל התורה מצד עצמו.

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

לא יאומן כי יסופר: במשך חמש עשרה שנה! מידי ליל בליל, יהיה זה אחרי יום עבודה אחרי חתונה של אחד הילדים, כשהוא בריא וכשהוא חולה לא ויתר בשום אופן - - - חמש עשרה שנה, שבשעות שאף אחד - חוץ מ"עין רואה" - לא רואה, כשבית הכנסת 'חיסדא' כבר חשוך, הולך ר' משה בשמחה של מצוה אל בית הכנסת

הגאון רבי שלמה לוונשטיין שליט"א על חסד אמיתי

ושוחחו עד שהגיעו לסיפור "חזרתו בתשובה". סיפר לו האיש את סיבת הדבר שמחמתו חזר בתשובה:
"באחד מערבי יום הכיפורים בימי בחרותי, וכבר נטו צללי ערב, האנשים הולכים ל"כל נדרי", ואני מטייל לי ברחוב בסביבות הישיבה כאילו לא נוגע לי היום הקדוש הזה.
"לפתע אני מבחין ב'בתי כסאות' הציבוריים שהיו ע"י הישיבה, והנה לפני אדם נכבד עם זקן לבן, עם 'קיטל' שמשוה לו צורה של מלאך, שמסתובב מבית כסא אחד למשנהו, נכנס ויוצא, ותמהתי מאד מה זאת, בשעה כזו יסתובב אדם שנראה רב גדול בבתי כסאות, במקום ללכת לבית הכנסת?! לא יכולתי להתאפק, התקרבתי אליו ושאלתי אותו על מעשיו.
- ויען לי בנועם ובחן, כלשון הזה: "הרי תדע שאנשים באים לישיבה ממרחק להתפלל, ושוהים כאן כל יום הכיפורים, ומה יעשו אם יצטרך מישהו לעשות צרכיו ואין לו ניר?, לכן אני קורע ומכין הרבה ניירות ובכל בית כסא אני מניח חילה של ניר, בכדי לעשות חסד עם האנשים..."
סיים המספר ואמר בזו הלשון: "בכל קריעת ניר שלו, הוא קרע לי את הלב. ואמרת: 'יהי מה! אחרי יום הכיפורים אתודע אל אדם זה וילמדני אורחות חיים, וכך עשיתי. ומודה אני להשי"ת שזיכני להזדמנות קדושה זו להצילני, אני ודורותי לחיי נצח!"
אכן 'גילוי אליהו' היה לו לר' משה...

(מתוך ומתוק האור בראשית)

בספר 'איש יהודי היה' מתואר מעשה שהוא בבחינת "חסד של אמת" שנעשה ע"י רבי משה שושן זצ"ל מידי יום ביומו, מעשה חסד שעושהו לא ציפה לגמול כלשהו או אפילו למילת תודה מבני אדם הנהנים מתוצאותיו, וכך מסופר שם:
לא יאמן כי יסופר: במשך חמש עשרה שנה! מידי ליל בליל, יהיה זה אחרי יום עבודה אחרי חתונה של אחד הילדים, כשהוא בריא וכשהוא חולה לא ויתר בשום אופן - - -
חמש עשרה שנה, שבשעות שאף אחד - חוץ מ"עין רואה" - לא רואה, כשבית הכנסת 'חיסדא' כבר חשוך, הולך ר' משה בשמחה של מצוה אל בית הכנסת. אין הוא מעלה חלילה אור, שמא יבוא מי ויראה, ואולי ילעג לו או ימנע בעדו.
ודאי תאמרו: תיקוני נשמות מגולגלות הוא עורך שם... לא ולא! חבילות של ניר חתוך מעשה ידיו להתפאר, היו לו שם, ולהניחם הוא צריך בפתח בתי-הכסא שמאות אנשים הבאים לבית הכנסת וזקוקים לניר יהנו מהם...
חסד של אמת קוראים לזה.
הוא לא מצא ענין בשום תרוץ, קושיא או פירכא על מעשיו. מקורביו העזו להתריס בפניו: "האם דוקא אתה חייב לדאוג לכל העולם? פרנסתך אינה מגבאות בית הכנסת!..."
ר' משה לא התייחס לפרפורי היצר הרע; הנה לי מצוה שמונחת בקרן זוית, אפשר לרכוש כאן רבות של מצווה, ואני כן, דוקא אני, עם ידי העדינות ומוחי המבריק, אשה כך לעולמי. לשולחני בעולם הבא...
- - - הוי רץ למצוה קלה! חמש עשרה שנה!
ולא כדרכו של עולם, שההתלהבות אט-אט פוחתת והולכת; לא! באותו מרץ נעורים שנים רבות. וזה הלא סימן מובהק של אמת! ללא מחשבות ופניות זרות, רק האמת בצחצחותה - להתחסד עם הבריות. חסד של אמת, ללא 'הוה אמינ' לקבלת תמורה. חסד פנימי ואמיתי.
כיצד התעורר לכך ליבו של ר' משה? מהיכן נשאב הרעיון?
היה זה בדרשת התעוררות מסוימת ר' משה ישב שם צמא, צמא לשמוע דבר ה', להתחזק במשהו. בין הדברים שנאמרו סופרה גם העובדה הבאה שסיפר רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל על רבו, רבי אליהו דושניצר זי"ע:
"דבר זה שמעתי מפי אברך ת"ח מופלג, שהכיר בחור ישיבה, שאביו יהודי בעל תשובה בר-לבב. פעם פגש האברך את אבי הבחור

פלוני אמר לו שהוא יודע איזה מספר יזכה בהגרלה, הוא קנה את הכרטיס במספר יופי שביופי, וודאי יזכה, שמע לרוח הקודש ורכש כרטיס, הוא שב הביתה וסיפר לאשתו, ברור, ברור, נזכה בפיס במאה אלף דולר!

ספירת העומר - הזכיה הודאית בפיס!!!

הם מתחילים יחד לספור את הימים, מדי בוקר הוא קם ואומר עוד עשרים וחמש יום ההגרלה הגדולה, עוד עשרים וארבע יום ההגרלה, וכך יום יום עד יום הפיס הגדול!! והם לא שכחו לספור אף לא יום אחד!

מדוע? למה הם לא שכחו לספור מתי יזכו בפיס? כי הם ספרו בשביל דבר היקר להם! זו הכונה 'וספרתם לכם' בשבילכם, כמו שהגמרא אומרת במסכת ביצה, 'לכם' היינו לכל צרכיכם תספרו את העומר, כאילו אתם סופרים לקראת דבר השייך לכם ממש, לשם מה סופרים את העומר כדי להגיע לחג השבועות לדבר הגדול והיקר ביותר לאדם - קבלת התורה! אם כל אחד ירגיש 'וספרתם לכם' שזו ספירה בשביל דבר השייך לו אישית, הרי שהוא לא ישכח לספור שום יום מימי הספירה.

זכינו להיות מיושבי בית המדרש, אשר זוכים לראות את אור האמת יקרת התורה וקדושתה, יכולים אנו להבין את ההבדל בין חיים עם תורה לחיים ללא תורה, שבלי תורה אין חיים!! החיים הם ללא משמעות כלל, ללא סיפוק ומלאי תסכול וריקנות איזומה, משכך כמה מאושרים אנו בזכיה הגדולה שנפלה בידינו להיות יושבי בית המדרש ולא יושבי ברזלים וקרנות רחוב..

מעתה הרי ספירת העומר היא 'שלנו', היא בשבילנו! היא כרטיס פיס של זכיה ודאית לכל אחד ואחד, להמשיך להיות בן תורה, להמשיך לחיות!! חיים מאושרים מלאי סיפוק והנאה ברוח ונפש. אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו, אשרינו שאנו משכימים לבתי כנסיות ובתי מדרשות בכל יום...!

הרה"ג רבי בנימין בירנצווייג שליט"א

ר"מ ישיבת אמרי משה ירושלים

אנו נמצאים בימי ספירת העומר, הורגלנו כי מהותם של ימים אלו הם הדינים והאיסורים הנוהגים בהם, יש כאלו של"ג בעומר הוא השיא של ימים אלו, אבל האמת היא כי כל מהותה של ספירת העומר היא ההכנה לקבל התורה - חג השבועות.

ומבאר הגה"צ ר' שלום שבדרון, שזו הדרך להגיע לקבלת התורה, עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום והקרבתם מנחה חדשה לה' בחג השבועות, בשביל להגיע לקבלת התורה יש להכין עצמנו, והביא ששמע פעם מרבי אליהו לאפיאן ז"ל, שדייק למה אנו קוראים לחג השבועות בשם זה והלא עיקרו של החג הוא קבלת התורה, וא"כ לכאורה נאה יותר להעניק לחג שמות אחרים חג קבלת התורה חג העצרת, ומדוע נקבע השם חג שבועות? אמר רבי אליהו, לידע ולהודיע שאין אפשרות לקבל את התורה ללא הכנה! אם אתה רוצה לקבל את התורה תתכונן תספור לך שבעה שבועות! תמנה שבע שבתות תמימות עד שתגיע לקבלת התורה!

אם בשביל להבין את המשמעות האמיתית של הכנה זו הרי יש לעמוד על דיוק דברי הפסוק, מדוע כתבה התורה "וספרתם לכם"? מודע הספירה צריכה להיות 'לכם'?

ביאר נפלא דרש בזאת הגה"צ ר' שלום ובזה אף נתן לנו סגולה גדולה שלא נשכח שום יום מהספירה. וכך דרש ר' שלום:

'וספרתם לכם ממחרת השבת'... אי.. רבונו של עולם... מגיע יהודי לבית הכנסת ביום העשירי של ספירת העומר ומבקש מהיושב לצידו 'אולי תוציא אותי בברכה על העומר?! מה יש? אתמול שכחתי לספור! למה? כי התפללתי ביחידות ושכחתי! מדוע התפללתי ביחידות? לא היה לי פנאי לכך!

אבוי! אבל תשמעו... הוא רכש כרטיס הגרלה, קנה מפעל הפיס, מדוע? כי פלוני אמר לו שיש לו גימטריה בה הוא יודע איזה מספר יזכה בהגרלה, הוא קנה את הכרטיס במספר יופי שביופי, וודאי יזכה, שמע לרוח הקודש ורכש כרטיס, הוא שב הביתה וסיפר לאשתו, ברור, ברור, נזכה בפיס במאה אלף דולר!

ישבו הוא ואשתו ודנו בכובד ראש ובדמיון פורה מה יעשו בכסף? בחמישים אלף נקנה טקסי אדום! ובחמישים האחרים טקסי לבן! אני אסע באדום ואת בטקסי לבן, אני אעשן סיגריה ואעשה מהחלון 'גוד ביי' לכל העוברים ושבים, וכך הם הפליגו בדמיונותיהם על היום הגדול...

היצר הרע משגע אותך? הוא מנסה כל הזמן להפיל אותך? קשה לך להתגבר עליו? אתה מרגיש שאין לך סיכוי נגדו?

הרב אייזיק רוזנבלום עם 5 עצות זהב לבחורים שרוצים להצליח, למרות כל הקשיים

Aharon Krohn/Flash90

הרב אייזיק רוזנבלום

רבבות אלפי בחורי החמד חזרו להיכלי הישיבות עם תחילתו של חודש אייר, וקול התורה שוב בוקע מבתי המדרש הישיבתיים. אבל בתוך כל המוני הבחורים הללו, יש לא מעט בחורים שכבר מהרגע הראשון של הזמן, הרגישו שהם פחות שייכים לכאן. הם מכירים את עצמם ויודעים שקשה להם ללמוד, קשה להם להתגבר על היצר הרע, הם לא מצליחים להעפיל למקומות הגבוהים בפירמידה החברתית בישיבה, אין להם אף פעם שאלות חזקות או חידושים נפלאים... הם מרגישים שהם סתם בחורים רגילים שקשה להם לשרוד עוד שלושה חודשים בישיבה. מבחינתם, הלוואי וזמן הקיץ היה קצר יותר... כי שלושה חודשים זה יותר מדי. אם אתה מזדהה עם התחושות הללו, או אפילו רק עם חלקן, המאמר הזה מיועד בדיוק עבורך. כדאי שתקרא את 'עצות הזהב' שנכתוב בשורות הבאות, ושאותן קיבלנו מפייהם של גדולי המחנכים.

עצת הזהב 1: עשה שהקב"ה יאהב אותך

כל יהודי, בכל מצב שהוא נמצא בו, צריך לעשות פעולות שיגרמו לו לזכות לאהבה מהקב"ה. ברור שהקב"ה אוהב כל יהודי בכל מצב ובכל תנאי, ובכל זאת, אנחנו צריכים לפעול בעניין ולעשות השתדלות תמידית. אנחנו צריכים לעשות מעשים שהקב"ה יאהב אותנו. וסיבות כאלו לא חסרות, אנחנו רק צריכים למצוא אותן ולבצע אותן. למשל, להקפיד יותר על ברכות השחר שייאמרו בכוונה, לכוון יותר בברכת התורה, להקפיד כל יום על אמירת עשרה פרקי תהילים, להקפיד לעשות כל יום לפחות מצווה אחת בשמחה! כל בחור יכול לחשוב על רעיונות נוספים.

הרעיון הוא שתמיד תדע, בידיעה ברורה ומוחלטת, גם כשאתה נמצא במצב הכי מיאוש והכי מתוסכל בגלל הרוחניות שלך שאינה פורחת ומשגשגת חלילה, שתדע בוודאות שהקב"ה כן אוהב אותך! שהוא כן שמח בך! גם אם אתה עדיין לא מושלם, ואפילו רחוק מכך, בכל זאת, יש לך את המעשה היומי שאתה עושה במיוחד כדי לחזק את הקשר שלך עם הקב"ה, וברור לך באופן ודאי, שהמעשה הזה אכן פועל את פעולתו ושהקב"ה אוהב אותך אהבה עזה ובלתי מתפשרת.

עצת הזהב 2: שים לב למעלות שלך

לכל אדם יש חסרונות, לכל אדם יש גם מעלות. אנחנו צריכים להיות

ערים לחסרונות שלנו, להשתדל לתקן אותן, לנסות להשתפר בכל חלקי הרוחניות שלנו.

אבל אנחנו צריכים גם לשים לב למעלות שלנו. להיות ערים לדברים הטובים. זאת לא גאווה אם אתה מכיר בכך שיש לך מידה טובה שאתה בוחל בשקר לדוגמה. ההיפך, הידיעה הזאת תרומם אותך ותעזור לך לחזק את המידה הזאת ולהבריג אותה עמוק יותר בלב שלך. היא תיתן לך חשק ורצון להשתפר גם במידות נוספות, ותמיד צריך לזכור שכל המעלות שלנו וכל הכישרונות והמידות הטובות שלנו, ניתנו לנו במתנה מאתו יתברך.

עצת הזהב 3: אל תפזול לצדדים

אחד הגורמים המשמעותיים ביותר שגורמים לאנשים להרגשה רעה, היא ההשוואה בינם לבין האחרים. זה נכון גם בגשמיות וגם ברוחניות.

למשל, אם ניקח עיוור ונשים אותו בעולם שבו כולם עיוורים, האם הוא ירגיש שאירע לו דבר מה שאינו כשורה בכך שהוא אינו יכול לראות? לא ולא. מבחינתו כל בני האדם לא רואים ולכן מצבו מצוין, הוא בדיוק כמו כולם.

איפה מתחילה הבעיה? כששמים אותו בין אנשים שרואים, הוא הולך ברחוב והוא יודע שכל מי שמסביבו רואה מצוין מה קורה מסביב, ורק הוא מסכן ואומלל, נאלץ לגשש את דרכו עם מקל הליכה, ולבקש כל הזמן את עזרתם של אחרים שיגידו לו מתי הוא יכול לחצות את הכביש, ואיפה הפנייה לכיוון הרחוב שבו הוא מתגורר.

בחור יקר, יש בשיעור שלך חברים ששואלים שאלות יותר טובות

רבים מגדולי ישראל היו בחורים רגילים, עם כישרונות בינוניים ואפילו חלשים. הם פשוט התמקדו בעצמם, השקיעו בהתקדמות האישית שלהם

זאת מחמאה נפלאה מהמלאך המכונה יצר הרע, קבל את המחמאה ונצל אותה כדי להתחזק בעבודת ה'.

אם לא חשבת ע"ז, אז חשוב שתדע שהיצר הרע הוא מלאך אמיתי, מלאך שנברא על ידי בורא עולם וקיבל תפקיד מאוד מוגדר ומפחיד: הקב"ה נתן למלאך היצר הרע תפקיד שהוא צריך להסית אותך ולגרום לך כדי שאתה וכל היהודים לא יעשו את רצון הקב"ה. היצר הרע לא יודע חכמות, הוא עושה את מה שהצטווה לעשות. כל פעם שהוא רואה בחור שמתחיל להתחזק ולהתעלות, הוא קופץ עליו ומנסה להסיט אותו מהדרך הנכונה.

אם היצר הרע לא בא אליך, אם הוא לא מבלבל אותך ולא מנסה להסית אותך למעשים שהם נגד רצון ה' יתברך, אתה צריך לדאוג. זה סימן שהוא לא מרגיש שאתה רוצה לעשות את רצון ה', ואין לו מה להשקיע מאמץ.

דווקא אם היצר הרע בא אליך, זה אומר שאתה בדרך הנכונה. היצה"ר מפחד שהוא מפסיד אותך והוא מנסה להצליח בתפקידו. כל מה שאתה צריך לעשות זה פשוט להתגבר עליו ולהמשיך באותה הדרך, עד שבסייעתא דשמיא תגיע למעלות רמות ונשגבות.

מומך. נו... אז מה? מה אכפת לך מהם? תסתכל על עצמך. אם אתה עושה מה שצריך לעשות, ואתה נמצא במצב של התקדמות, מה זה משנה לך מה אחרים עושים?

הניסיון מלמד שמי שנראה הכי מוצלח בישיבה קטנה או אפילו בישיבה גדולה, לא תמיד צומח להיות מגיד שיעור מוצלח או ראש ישיבה מפורסם. אדרבה, רבים מגדולי ישראל היו בחורים רגילים, עם כישרונות בינוניים ואפילו חלשים. הם פשוט התמקדו בעצמם, השקיעו בהתקדמות האישית שלהם, ולא הסתכלו ימינה ושמאלה לראות אם אחרים מתקדמים מהר יותר או לאט יותר מהם. לכן, זכור שסוד ההצלחה להסתכל רק על עצמך ולא מה אחרים עושים.

עצת הזהב 4: תלמד מהטובים

למרות מה שכתבנו בעצה הקודמת, יש מקרה חריג. יש בחורים שכן כדאי להסתכל עליהם וללמוד מדרכיהם.

אין כוונתנו לבחורים ששאלים שאלות חזקות, גם לא לבחורים שיודעים להתווכח בלימוד, ואפילו לא לאלו שמוסוגלים לשבת יותר שעות ליד הגמרא בלי להפסיק מלימודם לרגע.

אנחנו מדברים על הבחורים שכולם אוהבים אותם.

בכל ישיבה יש כאלו בחורים, בכל שיעור תמצאו כאלו. בחורים נחמדים, ונעימים, שכולם אוהבים לדבר איתם.

שימו לב מה מאפיין את הבחורים האלו, ותלמדו מהם, כי מי שאהוב על כולם, זה סימן שהוא עבד על עצמו ויש לו מידות טובות שכדאי ללמוד מהן. בדרך כלל מדובר בבחורים רציניים, שמשקיעים בלימודים, שומרים על הפה שלהם בקדושה ובטהרה, לא כועסים, לא נוקמים, ותרנים.

מהבחורים האלו כדאי ללמוד, אבל לזכור שכל אחד קיבל סל תכונות בטבעו, מתנה משמים, ואנחנו לא יכולים להתחרות באף אחד, אלא רק לנסות ללמוד את הדברים הטובים שאפשרו להם להינות מכוזאת אהדה חברתית.

עצת הזהב 5: היצר הרע הגיע לבקר אותך?

היצר הרע משגע אותך? הוא מנסה כל הזמן להפיל אותך? קשה לך להתגבר עליו? אתה מרגיש שאין לך סיכוי נגדו?

מצויין!

טוב מאוד!!!

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

חייג עכשיו **077-222-2666** < שלוחה מס' 3 > 2

יחד איתך נשיג את מתיקות התורה

**עיניו של איציק בוהות בגמרא הפתוחה לפניו. הוא מרגיש רע. רע מאוד!
'כולם מסביב כבר לומדים ורק אני כזה מנותק', הוא מייסר את עצמו,
'אני מנסה ללמוד, ולא מצליח. אין לי ריכוז, אין לי הבנה מעמיקה, אין לי
תפיסה חדה. אני סתם בחור**

ככה התחיל אצלי זמן קיץ - סיפור מרתק מחיי הישיבה

מזג האוויר אביבי, אפילו קיצי מעט, שורר בחללו של כדור הארץ בתחילתו של חודש אייר. בית המדרש מבהיק מניקיון, זה עתה התחיל זמן הקיץ. הקירות מבהיקים מלובן לאחר שנצבעו מחדש בימי בין הזמנים, הווילונות המכובסים נתלו מחדש ממש לפני שעות אחדות, והבחורים כולם שלווים ורגועים.

כל הנתונים והתנאים הנוחים ביותר ללימוד הגמרא נמצאים כאן. אין שום מונע או מפריע שיגרום לו להימנע מלימוד. שום תירוץ או סיבה לעסוק לרגע במשהו אחר או אפילו רק לאבד את הריכוז. ובכל זאת, הריכוז ממנו והלאה.

עיניו של איציק בוהות בגמרא הפתוחה לפניו. האותיות מרצדות לפניו והמילים מרחפות בחלל, כמעט בורחות לו דרך החלון הפתוח למחצה.

הוא מרגיש רע.

רע מאוד!

'כולם מסביב כבר לומדים ורק אני כזה מנותק', הוא מייסר את עצמו, 'אני מנסה ללמוד, ולא מצליח. אין לי ריכוז, אין לי זיכרון, אין לי הבנה מעמיקה, אין לי תפיסה חדה. אני סתם בחור, גוש מיותר של בשר ועצמות, שבטעות הלבישו אותו כמו בחור ישיבה והושיבו אותו בבית המדרש. אני לא יודע מה אני עושה כאן בכלל...!'

לא תמיד הוא היה ככה. היו לו תקופות טובות שבהן הוא הצליח בלימוד, אבל בין תקופה טובה אחת לרעותה, הוא חווה תקופות ארוכות הרבה יותר שבהן הוא מרגיש שאין לו שום חיבור עם הגמרא. הוא מנסה ללמוד ולא מצליח, בקושי מבין את המילים ברמה השטחית ביותר. הוא לא מבין מה אכפת לגמרא מה הסיפור עם הטלית של השניים שאוחזים אותה מפה ומשם, שייקנו חדש וזהו. למה הוא צריך לשבור את הראש שלו ולעבוד כל כך קשה כדי להכריע את גורלה של חצי טלית מסכנה שמישהו זרק בצד הדרך ושני אנשים החליטו לריב עליה...

חקירה צולבת

"ר' איצק'ל", נשמע מאחוריו קולו העמוק של המגיד שיעור הרב

יצחק וסרמן, שתמיד נוהג לכנות כל תלמיד עם התואר ר'. "מה קורה איתך היום? למה אתה כל כך מהורהר?...".

איציק ניסה להתחמק ולפטור את הר"מ בתשובה של מה בכך, אבל המחנך הוותיק לא הסכים לסגת, והצמיד אותו לפינה: "אל תספר לי סיפורים", הוא אמר בתקיפות, "אני רואה שהעובר עליך משהו, ואני רוצה שתסביר לי מה זה המשהו הזה שעובר עליך!".

איציק הכיר היטב את הרב וסרמן. הוא ידע שממנו אי אפשר להתחמק, ובצר לו נאלץ לשתף פעולה עם הדרישה התקיפה: "אנחנו נמצאים עכשיו בתחילתו של זמן קיץ", אמר איציק, "אני אמור להרגיש תחושת התחדשות, אני אמור להרגיש געגוע ללימוד הישיבתי המעמיק, אבל כלום. אני יבש כמו הנגב, אין בי שום לחלוחית של התרגשות.

"אני מנסה ללמוד את הגמרא והמילים מתבלבלות לי ומרחפות לי בחלל. אין לי ריכוז ולא הבנה, לא זיכרון ולא שמחה בלימוד, אני סתם יושב כאן, וכמו שאני יושב עכשיו ככה ובוהה גמרא, כך אעשה כנראה גם מחר ומחרתיים ובמשך כל שלושת החודשים הקרובים.

"זה מתסכל אותי. אני לא יודע למה לא זכיתי להרגיש אהבת תורה וחשק בלימוד התורה. למה אני כזה בחור מסכן ואומלל שאין לו שום חיבור לתורה הקדושה???"

כדי שיתגברו עליו, שיתאמצו, ויפלו יקומו ויבנו את עצמם מעוד ועוד נפילות שמהן הם הצליחו להתאושש."

הצעה מעשית

"אז מה אני אמור לעשות?", שאל איציק לאחר שעיקל מעט את הדברים. "איך אני אמור להתקדם מכאן הלאה. אני לא מרוכז, אני לא מצליח להבין, אין לי שום הרגשה של חיבור לתורה, אני מבין שאני אמור לקום מהנפילה הזאת, אבל איך? איך אני יכול לקום???"

"יש הרבה דרכים לקום ולהתרומם", השיב לו הרב וסרמן בנחת. "לכל אחד יש את הדרכים המתאימות לו. אני באופן אישי, כשנופלת עלי כזאת חולשה ואני מרגיש שקשה לי להתחיל ללמוד, יש לי 'פטנט' מיוחד שפותר את הבעיה.

"אני פותח את הגמרא, ומתחיל לקרוא בקול. בלי להבין. בלי לנסות אפילו להבין. קודם כל לקרוא, עמוד שלם, שני עמודים, שני דפים, תקרא, אפילו עשר דקות.

"פתאום, בשלב כלשהו, 'המנוע נדלק'. אני מרגיש שהגוף שלי מתחיל להתנדנד, הגמרא מתחילה להיאמר בניגון מתרונן. הברזל התחמם, ועכשיו הזמן להכות בברזל בעודו חם. עכשיו אני מדפדף אחורה למקום שבו אני מחזיק, ואני מתחיל ללמוד במרץ ובהתלהבות.

"אפשר לומר גם כמה פרקי תהילים לפני שלומדים, אפשר לתת מטבע לצדקה. אפשר לעשות תשובה על החטאים, כמה דקות של וידוי וחשבון נפש קטן בינך ובין עצמך ולאחר מכן תתחיל ללמוד. כל הדרכים האלו יעילות מאוד ועוזרות מאוד כדי 'להיתפס' ללימוד ולהתחיל ברגל ימין בסייעתא דשמיא.

"אבל הכי חשוב זה פשוט להתפלל. להשקיע מאמץ בתפילה להצלחה בלימוד. ב'אהבה רבה' או 'אהבת עולם', לחשוב על המילים שאתה מוציא מפה, להתכוון למה שאתה אומר. הרי הקב"ה הוא אבינו, והוא אב הרחמן, הוא מרחם על בריותיו ואנחנו מבקשים שירחם גם עלינו וייתן לנו בינה להבין ולהשכיל וללמוד וללמד..."

"לאחר מכן בברכת 'אתה חונן', בברכת 'השיבנו אבינו לתורתך' אפשר וצריך להתפלל, בברכת 'שומע תפילה'. בתפילת 'אלוקי נצור', לבקש, להתפלל, להתחנן לפני הקב"ה ולהאמין באמונה שלמה, שאין תפילה שבה ריקם מלפני הקב"ה. כל תפילה פועלת פעולה כלשהי, וככל שנתפלל יותר להצלחה בלימוד, כך נזכה להצלחה גדולה יותר.

את דבריו סיים הרב וסרמן בהצעה מעשית: "אני מציע שתנסה עכשיו להתחיל לקרוא את הגמרא בלי להבין כמה דקות, ולאחר מכן תגיד לי אם הרגשת ש'המנוע נדלק' או לא..."

עיניו של איציק התלחלו בדמעות. הוא נבהל מעצמו והתחרט על המילים שהוציא מפיו. בלבו חשב שהרב וסרמן בוודאי יכעס עליו ועל האופן בו הוא מדבר. מי יודע אם לא ישלחו אותו מהישיבה אחרי שדיבר בצורה כזאת...

איציק שכזה

הרב וסרמן התיישב ליד איציק ואמר לו: "אני מבין אותך!!!". איציק הרים עיניים מופתעות: מה? הרב מבין אותי? איך בדיוק? הרי הרב חי כל היום בתורה, הוא נהנה מכל רגע של לימוד, הוא מבין את כל הסברות, ושקרוע כל היום בוויכוחים ובדיונים מעמיקים סביב השורש של סברת ה'קצות' וסברת ה'נתיבות'. איך יכול להיות שהרב מבין אותי, כשאני אפילו לא מצליח לקרוא רש"י אחד עם פיסוק נכון???

"אתה יודע שגם לי קראו פעם איציק?", שואל הרב וסרמן את הבחור היושב מולו. "היום אני ר' יצחק, אבל פעם הייתי איציק, וגם אני התמודדתי עם אותם קשיים בדיוק. מה אתה חושב שנולדתי מגיד שיעור? כשנולדתי הייתי כמו כל התינוקות, בלי שיניים... גדלתי ושיחקתי תופסת עם החברים, לאחר מכן התרצנתי ככל שהגיל התקדם, ובישיבה ישבתי גם אני מול הגמרא ובהיתי בה כך, התאמצתי והתייגעתי, היו לי לא מעט נפילות, היו לי תקופות קשות שבהן הרגשתי שאין לי חלק בתורה חלילה וחס.

"מה שאתה חווה, זה לא משהו חריג. זה המצב הנורמלי. כך גדלים בתורה, על ידי זה שנופלים, מתרחקים, ואז מתאמצים שוב לחזור ולטפס בחזרה למעלה.

"ואתה יודע מה? אני אגלה לך סוד. גם היום, כשהזקן שלי כבר לבן, ואני כבר מגיד שיעור מכובד בישיבה מפורסמת, יש תקופות יותר טובות ופחות טובות. אני עדיין צריך להתגבר ולהתחדש. כמובן שזה ברמה אחרת לגמרי, כי בכל זאת התקדמתי קצת, אבל זה האופן שבו אנשים מתקדמים בחיים.

"כשכתוב בפסוק 'שבע יפול צדיק וקם', זה לא אומר שאם הצדיק נופל חלילה, אז הוא מצליח לקם אפילו שבע פעמים. לא ולא! הפשט הוא שהצדיק צריך ליפול שבע פעמים ולקום. אחרת הוא לא ייחשב לצדיק.

"אתה רוצה להיות מלאך. אדם שאין לו שום ניסיונות, שום התמודדויות, שהלימוד יבוא לך בקלות, ותמיד תהיה מרוכז, ותרגיש מתיקות וערבות בלימוד התורה כבר מגיל צעיר, ולא תצטרך להתאמץ במיוחד, ואם כבר כן תתאמץ אז מיד תראה את הפירות של המאמץ.

"אבל לקדוש ברוך הוא יש מספיק מלאכים. הוא לא צריך אותך בשביל זה. את בני האדם הוא ברא עם החולשות והיצר הרע שלהם,

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מרחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

הישיבה

לא התפלאתי כשפגשתי תור ארוך של אנשים על יד המקוה, לא רק אני קניתי כלים חדשים לפסח... המתנתי. ופתאום אני שומע ברכה בקול גדול ובהתרגשות גדולה... "ברוווך... אתהה... על טביללת כליים...." הכרתי טוב מאוד את האדם הזה, הוא לא אדם שרגיל לצעוק את ברכותיו, אז מה קרה? לא היססתי, נגשתי אליו... ושאלתי אותו: "מה קרה...? מדוע כל כך התרגשת בברכת 'על טבילת כלים'?"

הרב ישראל ליוש

בערב פסח, כמו הרבה מעם ישראל, הלכתי לטבול כלים חדשים שקניתי לכבוד החג הקרב ובא. לא התפלאתי כשפגשתי תור ארוך של אנשים על יד המקוה, לא רק אני קניתי כלים חדשים לפסח... המתנתי. ופתאום אני שומע ברכה בקול גדול ובהתרגשות גדולה... "ברוווך... אתהה... על טביללת כללים...." הפניתי את ראשי לכיוון המברך ופליאתי גברה שבעתיים, הכרתי טוב מאוד את האדם הזה, הוא לא אדם שרגיל לצעוק את ברכותיו או לעשות את מצוותיו בקולי קולות, כדי שכולם ישמעו, אז מה קרה? נכון, הוא בעל נפש, הוא ירא שמיים, הוא אכן אברך יקר שמקיים מצוות בשימת לב ומקפיד שלא לעשותן כלאחר יד, אבל מכאן ועד לצעוק ברכה בכזו התרגשות לפני אנשים זרים...? ועוד ברכה על טבילת כלים...! עם כל ההערכה העצומה לכל ברכה, אבל זה היה נשמע כמו ברכת שהחיינו ביום כיפור, או לישיב בסוכה ביו"ט ראשון של סוכות...! לא היססתי, וכשסיימתי לטבול כלים, ואני לא ברכתי בגלל ספק, נגשתי אליו... ההיכרות שלי איתו היתה כזו שאפשרה לי לעשות זאת בנוחות, ושאלתי אותו: "מה קרה...? מדוע כל כך התרגשת בברכת 'על טבילת כלים'?"

בסוף פרשת קדושים אומר לנו הקב"ה: 'אני ה' אלוקיכם אשר הבדלתי אתכם מן העמים', 'והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה' ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי...'. כל מהותו של העם היהודי הוא בהיותו מובדל ומופרש מן העמים, הקב"ה משווה בין קדושתו לקדושתנו, 'והייתם קדושים כי קדוש אני ה'', כמו שאני קדוש ומובדל ומופרש, כך אתם, חלק אלוק ממעל, צריכים להיות מובדלים, לא נוכל להיות בעצמתנו וביחודיותנו, אם לא נהיה שונים, מופרשים ומובדלים לגמרי משאר אומות העולם. האומה היהודית היא לא עוד עם ככל העמים, אנחנו מיוחדים וקדושים, ותפקידנו לשמור על ההבדלה הזו בכל הליכותנו ובכל מהותנו. זו הסיבה שה' צווה לנו לטבול את כלי העכו"ם, זו חלק מההפרשה וההבדלה, היא כה טוטאלית עד כדי כך שזה לא מכובד שאת פינו הקדוש ישמשו כלי עכו"ם...

מזן ה'חפץ חיים' זי"ע נאלץ להיפגש פעמים אחדות עם משכיל בשם 'שטיינברג'. מתוקף היותו אחראי מטעם השלטונות על הצנזורה בספרי הקודש.

ה'חפץ חיים' היה מקפיד למסור לו את ספריו בתחילת השבוע, כדי שלא ייעשה בהם מלאכה בשבת. תמיד היה שטיינברג מתרגז כששמע מה'חפץ חיים' את הביטוי 'הגויים', להבדיל. "במה אנחנו שונים...? כולנו בני אדם!" היה אותו פורק עול טוען לעומת ביטויי הקדושים של ה'חפץ חיים'.

"אתה יודע מה זו הברכה הזו...?" - החל את תשובתו, כשעיניו בורקות, הנה שוב הוא מתרגש, בדיק כמו בשעת הברכה - "זו ברכה על מעלתנו הגבוהה כיהודים, בני אברהם יצחק ויעקב. הברכה הזו הרי מדגישה ומאירה את דרגתנו באור יקרות, בוהק וזוהר... הצטוונו לטבול כל כלי שהיה בבעלות גוי, לפני שהוא משרת אותנו, בני העם הנבחר. תראה כמה אנחנו חשובים, תראה כמה אנחנו מיוחדים ומצוינים, כלי שהיה ברשותו של גוי לא ראוי לשרת אותנו לפני שטובלים אותו... איך לא אתרגש בברכה כזו... זה ממש ברכת 'אשר בחר בנו מכל העמים...' ועוד הרבה יותר מזה. כלי של גוי מאוס לא יכול לשרת מאכל ופה קדוש של בני עם ה', נזרי הבריאה, נבחרים שבאומות..."

הוא סיים את נאומו... להבות אש קודש ברקו מעיניו, ובעיני בצבצו דמעות... התרגשתי... פתאום הבנתי כמה פספסתי שלא זכיתי גם אני לברך את הברכה הקדושה הזו. בפעם הבאה שאצטרך לטבול כלים, אשתדל להתחייב מעיקר הדין ולברך את הברכה הנפלאה הזו, על יחודו וקדושתו של עם ישראל...

בתחילה לא ידענו אפילו את שמו. קצת התביישנו לשאול אותו. אבל אז הגיע יום חמישי, והגבאי רצה לכבד אותו בעלייה. מאז ידענו שקוראים לו ר' אליהו. את שם המשפחה שלו לא ידענו, ולכן אך טבעי היה שנכנה אותו 'אליהו הנביא'. בהמשך כבר גילינו את שם משפחתו, אבל זה כבר לא עשה עלינו רושם

סיפור מדהים, על איש פלאי בעל זהות עלומה שחושף את סודו ומגלה כיצד הפך להיות ירא שמים, ואהוב על הבריות

שלנו, וזאת, בלי שהתכוון בכלל. השמועה מספרת שהוא התגורר במשך שנים רבות בחו"ל, וכעת הגיע לארץ לאחר שיצא לפנסיה. יש טוענים שהוא שימש כרב קהילה באחת מארצות דרום אמריקה. מספרים גם שיש לו בן ובת המתגוררים בחו"ל, אבל אף אחד לא יודע אם זה באמת נכון, ואף אחד לא מעז לשאול אותו. יש לנו כבוד אליו, לאליהו הנביא.

להיות אליהו הנביא

יום אחד שאלתי את הבן שלי, אלי שמו: אמור לי, אלי יקירי. מה תרצה להיות כשתהיה גדול? אלי בן העשר אמר לי בלי להסס: "אני רוצה להיות אליהו הנביא." צחקתי ואמרתי לו, בטח אתה יודע שאין נביאים בזמנינו. אולי אתה רוצה להיות רב? ראש ישיבה? דיין? אבל אלי חייך ואמר לי שהוא לא התכוון לאליהו הנביא האמיתי, אלא ל"אליהו הנביא שלנו", הזקן החייכן מבית הכנסת. התשובה הזאת הממה אותי, אבל אחרי מחשבה קצרה הגעתי למסקנה שלבן שלי יש טעם טוב. הוא אכן בחר בדמות שראויה להיות מודל לחיקוי. גם אני הייתי רוצה להיות כמו אליהו הנביא.

הרב יהושע לייבזון

לפני כמה שנים הוא נחת עלינו. אף אחד לא ידע מאיפה בדיוק הוא הגיע ומה בדיוק הוא עושה כאן, אבל זאת עובדה קיימת. האיש פשוט הגיע בבוקרו של יום שלישי אחד, נכנס לבית הכנסת, בירר מי הגבאי, שאל אותו איפה יש מקום פנוי בירכתי בית המדרש, ומאז הוא חלק בלתי נפרד מהקהילה שלנו. למרות שזקנו צחור כשלג, ועל אף שהליכתו איטית וגוו כפוף מעט, ניכר עליו שרוחו עדיין צעירה.

אפילו צעירה מאוד. על הפנים שלו תמיד שוכן חיוך, עיניו נוצצות בחכמה ופקחות מיוחדת, בכיסו תמיד קבורה איזו סוכריה שיוכל להעניק לילד שנפל וקיבל מכה, ובכיס חולצתו שוכן דרך קבע נרתיק של משקפיים. פעם הוא מאחסן את משקפי הראייה ומרכיב על קצה אפו את משקפי הקריאה, ופעם החלופה מתבצעת בכיוון ההפוך. ביומיים הראשונים אפילו לא ידענו אפילו את שמו.

קצת התביישנו לשאול אותו. אבל אז הגיע יום חמישי, והגבאי רצה לכבד אותו בעלייה. מאז ידענו שקוראים לו ר' אליהו. את שם המשפחה שלו לא ידענו, ולכן אך טבעי היה שנכנה אותו 'אליהו הנביא'.

בהמשך כבר גילינו את שם משפחתו, אבל זה כבר לא עשה עלינו רושם, כי 'אליהו הנביא' נשמע לנו הרבה יותר הולם את דמותו, לעומת 'אליהו בוימלקרנץ'.

האמת שלקח לנו קצת זמן לפענח את האישיות שלו. הוא ישב ככה בשקט, עם חיוך קבוע, לא התערב בשיחות של אחרים, והיה עסוק בעיקר בלימוד משניות, גמרא, וספרים אחרים. אבל עם הזמן גילינו שהאיש בקי בכל חלקי הש"ס, יש לו אוצר מדהים של ווארטים, פנינים וסיפורים מרתקים. כל מתפללי בית הכנסת החלו להתקבץ סביבו מעת לעת כדי לשאוב ממנו חכמה ודעת.

הוא הפך להיות הדמות הכי דומיננטית ומשפיעה בבית הכנסת

כזה תלמיד חכם, כזה צדיק, חייכן, אהוב לשמים ואהוב לבריות. אף אחד לא יכול לומר עליו מילה אחת רעה, כולם אוהבים אותו.

הלוואי שהבן שלי יהיה כמוהו! הלוואי שאני עצמי אהיה כמוהו!!!
עצמתי עיניים ובירכתי את בני בכוונה גדולה: "יהי רצון שתזכה לעלות בתורה וביראת שמים ובמידות טובות, ותהיה כמו אליהו הנביא שלנו!!!".

דמעות עמדו בעיני כשבירכתי אותו בברכה הזאת, התכוונתי לה מכל הלב, והבן שלי ענה אמן בכוונה גדולה.

אבל הוא ילד מעשי, אלי שלי, הוא לא מסתפק בברכות. כשהגענו בית הכנסת לתפילת ערבית, הוא אמר לי אחרי התפילה: "אבא, בוא נשאל את אליהו הנביא איך הוא יצא ככה. מה הסוד שלו? אולי גם אני יכול לעשות את זה???"

האמת? אני קצת התביישתי... אבל ראיתי שהבן שלי, אליהו, כל כך רוצה, והחלטתי שאני נכנס איתו לעניין.

חיכינו שבית הכנסת יתרוקן מעט, ואז ניגשנו בצעדים מהוססים לאליהו הנביא...

"שלום עליכם ר' שייע", הוא אמר לי, "ואני בירכתי אותו בחזרה: 'עליכם השלום ר' אליהו...'"

התיישבנו לידו, ואמרתי לו שהבן שלי ששמו כשמו, אליהו, רוצה מאוד לקבל הדרכה מרבי אליהו המבוגר, איך הוא, אליהו הילד, יכול לגדול ולהיות גם הוא כזה 'אליהו הנביא' כמו הרב...

אליהו הנביא צחק... "האמת שמי שעשה אותי 'אליהו הנביא' זה אתם, מתפללי בית הכנסת. וגם זה רק בזכות הזקן הלבן שלי שהלבין מאוד למרות שאני לא כל כך זקן... אני מתאר לעצמי שלא היו קוראים לי 'אליהו הנביא' אם הזקן שלי היה שחור או ג'ינג'י...".

גם אנחנו צחקנו, אבל לא ויתרנו... "בכל זאת, הבן שלי רוצה לשמוע במה הוא צריך להשקיע, איך כדאי לו להתנהג כדי לגדול יהודי ירא שמים כמוכם..."

אליהו הנביא נאנח אנחה עמוקה...

"תשמע, אלי הצדיק", הוא אמר לבני. "אני רוצה להגיד לך שאתה לא צריך לצאת כמוני, אתה בעזרת ה' תהיה הרבה הרבה יותר צדיק ותלמיד חכם ממני. אני איש קטן..."

"אבל אני לא אכחד ממך, ואני אספר לך איך הצלחתי להגיע למקום שבו אני נמצא, אני מקווה שאתה תשתמש בשיטה הזאת בצורה חכמה יותר ותגיע למקום גבוה הרבה יותר".

רמאי ושקרן

כשלמדתי בחיידר, כך הוא סיפר לנו, לא הייתי ילד יוצא דופן. כמו כל הילדים, שיחקתי, השתוללתי, המלמד העניש אותי מדי פעם כדי ליישר אותי קצת, ואני השתדלתי להיות כמו כולם, כשלמדו למדתי כששיחקו שיחקתי...

"הגעתי לשיבה והמשכתי באותה הדרך. החזקתי מעצמי בחור טוב יחסית, ירא שמים יחסית, יודע ללמוד יחסית, עם מידות טובות יחסית. יחסית אני בחור טוב..."

"פעם אחת, תפסתי את עצמי ביום חמישי אחר הצהריים, מסתכל

בגמרא ומגלה שאני לא יודע כמעט כלום.

"כל השבוע הייתי בישיבה, ישבתי בסדרים מול הגמרא, בשיעורים ישבתי ותליתי עיניים במגיד שיעור, יחסית הקשבתי לו והנהנתי בראשי לאשר לו שהבנתי מה הוא מסביר.

"אבל עכשיו אני מסתכל בגמרא, ואני קולט שאני לא מכיר אותה כמעט. בקושי אני מבין מה מדובר פה.

"מה קורה איתי? כל כך מהר שכחתי כל מה שלמדתי השבוע?? איך זה יכול להיות?"

"ואז הבנתי שבכלל לא למדתי כל השבוע. אני רק ישבתי ו'יחסית' למדתי, אמרתי את המילים, אבל לא חשבתי עליהן. פטפטתי עם חברים, ישבתי בשיעור והנהנתי בראש אבל לא באמת הקשבתי.

"שבוע שלם שרפתי. הוא עבר לידי ככה, בלי שהרגשתי אותו. כל השטויות שעליהן שוחחתי עם החברים לא שוות כלום, לא הרווחתי כלום. שבוע שלם שישבתי בישיבה ולא עשיתי שום דבר מועיל..."

"זה עצוב! החלטתי שבשבוע הבא אני צריך להתחזק..."

"באותו לילה שכבתי על מיטתי, ופתאום הרגשתי שנופל עלי בלוק על הראש! הכתה בי ההבנה: זאת לא הבעיה שלא למדתי. כלומר, זאת כן בעיה, אבל זאת הבעיה הקטנה יחסית... הבעיה האמיתית היא שאני חשבתי שאני כן לומד.

"רימייתי את עצמי!!! אני שקרן ורמאי. לא להורים שלי אני משקר, לא את הרבנים בישיבה אני מרמה, לא על החברים שלי אני 'עובד'.

"אני מרמה את עצמי! משקר על עצמי! עובד על עצמי!!!

"איזה שקרן שפל. איך אני לא מתבייש מעצמי!!!
"באותו לילה כבר לא הצלחתי לישון. הראש שלי היה מלא במחשבות, ובסופו של דבר קיבלתי לעצמי החלטה מאוד מאוד ברורה: מעכשיו, אני מפסיק לשקר ומפסיק לרמות את עצמי! לא רוצה ללמוד? אל תלמד! אתה מעדיף לפטפט עם חברים תפטפט! אבל אל תרמה את עצמך לחשוב שכן למדת. תהיה מודע למצבך.

אל תאשים את החבר שפתח את החלון או הפיל את הסטנדר. הוא לא אשם בזה שאתה לא לומד, רק מי שמרמה את עצמו חושב ככה, זה אתה אשם! אם היית רוצה ללמוד, היית לומד!!!"

המשבר ופתרונו

ישבנו שם, אני ובני, והאזנו בשקיקה לסיפורו המפתיע של אליהו הנביא.

הוא הסיר את משקפי הקריאה מעל אפו, הרים את עיניו ושאל את בני אלי: "נו, מה אתה חושב שקרה אחרי שקיבלתי את ההחלטה הזאת???"

אלי נבון, הוא לא ידע מה לענות על כזאת שאלה. אבל 'אליהו הנביא' לא השאיר אותנו במתח זמן רב: "נשברתי", הוא אמר, "פשוט נכנסתי למשבר עמוק..."

"כשהפסקתי לשקר ולרמות את עצמי, הבנתי שאני בעצם לא שווה כלום. המידות שלי לא משהו... אני בקושי לומד קצת פה ושם וגם אז הלימוד לא רציני, בתפילות אני בקושי ממלמל בשפתיים בשפה רפה את מילות התפילה, בלי לב ובלי כוונה, היחס שלי לחברים לא

מי יודע מה... בקיצור, אני לא שווה כלום.
"משבר עמוק!!!"

נוסע הביתה, לא משנה מה, העיקר מעשה אחד טוב בבין אדם לחברו. כמו כן אני השתדלתי כל יום להתקדם צעד אחד קטן בתיקון המידות.

"אבל הכי חשוב, להמשיך ולהיות כן עם עצמי, לא לרמות את עצמי, ולדעת אם באמת השתפרתי היום קצת או שאני שוב רק מרמה את עצמי...".

"אחרי תקופה לא ארוכה, שמתי לב שאני נמצא בדרך של עלייה", הוסיף אליהו הנביא, קיבלתי סייעתא דשמיא מיוחדת. "עשר דקות לימוד הפכו לרבע שעה והכפילו את עצמם לחצי שעה. החברים התחילו לאהוב אותי מאוד כי הייתי עושה איתם חסדים, הפחתתי משמעותית את מספר הפעמים שנתתי לכעס להשתלט עלי, שברתי את תאוות הנקם שלי והפסקתי להיות נוקם ונוטר."

"זה תהליך שלוקח הרבה מאוד שנים", השלים אליהו הנביא את סיפורו והחל להתרומם ממקום מושבו, "אני עדיין נמצא באמצע התהליך", הוסיף. "אני משתדל לזרז את הקצב כי הזקן שלי כבר לבן מאוד, ואני לא נהיה יותר צעיר."

"לכן, אליהו יקירי, אם אתה באמת רוצה להיות 'אליהו הנביא' או 'אליהו הצדיק', אתה צריך להתחיל כבר מעכשיו."

"קודם כל תפסיק לרמות את עצמך, תלמד למתוח על עצמך ביקורת אמיתית, ודבר שני, תקפיד להיות בעלייה כל יום, ותראה שבתוך זמן לא רב, אתה תהפוך להיות אדם אחר."

"אחרי תקופה, כשכבר נמאס לי להיות בדיכאון, החלטתי לעשות מעשה. מעכשיו, כך קיבלתי על עצמי, אני לוקח את כל התחומים האלו שהזכרתי, ומשתפר בהם, אפילו שיפור קל, אבל שאני יוכל לא לשקר את עצמי. התחלתי עם הלימוד. החלטתי שכל יום אני לומד לפחות עשר דקות, אבל לימוד רציני עם כל הראש, לא רק מהשפה ולחוץ. אני לומד ומתאמת להבין ולזכור מה למדתי. עשר דקות לפחות! וכך אני לא משקר כשאני חושב שאני לומד. אמנם לא למדתי הרבה אבל למדתי!!"

בעניין התפילה, החלטתי שכל יום אני מכוון באחת מברכות שמונה עשרה. ברכה אחת!!! יש עצה שכותב החפץ חיים במשנה ברורה, לחשוב לפני כל ברכה שאומרים בשמונה עשרה, על מה אנחנו הולכים להתפלל. אני בחרתי את ברכת 'שמע קולנו', והתחלתי לחשוב לפני כן מה אני עומד להגיד עכשיו, ולכוון בכל מילה. במיוחד תפסו אותו המילים: "ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו...", הייתי מכוון בהם מאוד ואפילו מוריד קצת דמעות לפעמים.

וגם במעשה חסד, החלטתי שכל יום אני מקפיד לעשות דבר אחד טוב למי מחברי. אם זה לחייך לבחור שנמצא בשולי החברה, אם זה לעזור לבחור כלשהו לסחוב את המזוודה שלו במדרגות כשהוא

המשך מעמוד 24 | הרב ישראל ליוש

ה'חפץ חיים' היה עונה לו בניחותא וביישוב הדעת האופיינית לו: "פסוק מפורש בתורה הוא: 'ואבדיל אתכם מן העמים...' הלא בפסוקי התורה גם הצדוקים מודים..."

"הפסוק מדבר בגויים הקדמונים" - טען המשכיל בחמת זעם - "הם היו עובדי אלילים, לא מדובר על הגויים של זמננו..."

"הפסוק אומר:..." - המשך החפץ חיים את תשובתו, במתינות וברגיעות - "'והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ...' היהודים מסרו נפשם מעודם על התורה, על קיום מצוותיה ועל האמונה בבורא ית'. הגויים לעומתם לא רצו בתורה ועוד עינו ורדפו את לומדיה..."

לאחר שיצא ממנו אותו משכיל, אמר למקורביו: "לך תסביר לרשעים את המושג 'להבדיל', הרי חז"ל אומרים: 'אם אין דעת הבדלה מנין', מי שאין בו דעה של תורה, לא יוכל להבין את המושג הבדלה..."

'ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים...' ההבדלה מן התועים, היה הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל אומר, היא חלק מהבריאה שלנו כעם. זו לא תוצאה, או מציאות שנוצרה ממילא, זוהי מטרה בפני עצמה, היא נעשית במכוון, והיא תנאי הכרחי בהיותנו עם ה'...

גם בברכת ההבדלה במוצאי שבת, כשמתארים דברים מבדילים, אור וחושך, יום ולילה, אומרים גם 'ישראל ועמים'. וכשם שה'אור'

מלבד יכולתו להאיר, תכונתו היא גם שאינו יכול לדור כלל עם החושך, הם תרתי דסתרי, או אור או חושך, אין חצי אור, כך אין חצי יהודי, יהודי וגוי הם תרתי דסתרי, ההבדלה היא חלק ממהותנו, אין חצי קדושה ואין חצי יהדות...

המהר"ם שפירא מלובלין מוסיף: גדול הצוררים כבר אבחנו זאת לפני אלפי שנים: 'דתיים שונות מכל עם...' הוא לא סיפר לאחשוורוש רק את המציאות, הוא תיאר לו את המהות שלנו, היהודים הללו מובדלים ומופרשים.

על כך גאוותנו, ועל כך אנו גם שנואים ע"י הגויים. הם לא יכולים לראות זאת, זה נתפס בעיניהם כהתנשאות וכגאוה... ואנחנו אומרים להם: נכון! אנחנו באמת גאים בזה! זו אינה גאוה לא על חשבונכם, אבל זה המהות שלנו, אנחנו לא יכולים לדור איתכם בכפילה אחת, לא נאכל מפתכם, לא נשתה מיינכם ולא נשתמש בכליכם לפני טבילה, כי אנחנו קדושים וטהורים ואתם לא....

בחורים יקרים!

אם דברנו על קדושתו של העם היהודי, אתם, בחורי ישיבות, המעולים שבעם, נזרי הבריא. קדושתכם גבוהה מכל הקדושות. עלינו לשנן זאת בליבנו, להרגיש כך ולפעול בהתאם. דרכנו צריכה להיות שונה, מובדלת מופרשת מהנהגות פשוטי העם, כי אנחנו בני מלכים, מייצגים את מלכות התורה הקדושה.

עדיין לא דיברנו על השאלה המרכזית. מה גרם למטוס ליפול? למה הוא לא הצליח להמריא? האם היה זה טייס לא מוצלח או שאולי היתה תקלה במטוס?

ומה למדנו מזה על נטילת ידיים?

הרב אליעזר (לייזר) רוט

זה קרה לפני כמה חודשים: מטוס קרב חמקני מדגם F-35 של חיל האוויר הבריטי, טבע בים התיכון, בעת שניסה להמריא מנושאת המטוסים הבריטית 'קוויין אליזבת'. הטייס היחיד שהיה על המטוס פלט את עצמו לפני ההתרסקות אל הים, הוזנק מהמטוס לגובה, פתח את המצנח הצמוד אליו ונחת אל הים בשלום, משם חולץ כעבור זמן קצר על ידי צוות שנשלח אליו מספינת המלחמה. מעניין לציין שמדובר בנושאת מטוסים חדשה בשירות הצי הבריטי, שהפכה למבצעית רק בשנה האחרונה.

האירוע בים התיכון התחולל בשעה שנושאת המטוסים עשתה את דרכה בחזרה ממסעה הראשון ברחבי הים הפתוח, מסע שנמשך מספר חודשים וכלל ביקור בחופיהן של עשרות מדינות כשאליה מתלווה קבוצת קרב המורכבת מצוללת גרעינית נושאת טילי טומהוק, שתי משחתות, שתי פריגטות ללוחמה נגד צוללות, שתי ספינות לוגיסטיות ועוד פריגטה של חיל הים ההולנדי.

על סיפונה של נושאת המטוסים היו 18 מטוסים חמקניים מדגם F-35. שמונה מהם היו של צבא בריטניה, ומתוכם התרסק אתמול מטוס אחד. עשרה מטוסים נוספים שייכים לחיל האוויר האמריקאי ומוצבים על נושאת המטוסים הבריטית כחלק משיתוף הפעולה בין שתי המעצמות החברות בנאט"ו.

תחרות עם רוסיה וסין

שמועות שונות נפוצו ברחבי העולם לגבי סיבת ההתרסקות, אבל כעבור שבועות אחדים פרסמו כלי תקשורת בבריטניה ובעולם תיעוד של ההמראה הכושלת של המטוס.

מהתיעוד נראה כי המטוס לא הצליח להמריא, וכשהסתיים מסלול ההמראה הבנוי על גבי הספינה, הוא נפל אל הים. התיעוד שפורסם הודלף על ידי מקורות לא רשמיים, ובצבא בריטניה סירבו להתייחס אליו ולמסור פרטים נוספים אודות התקרית המביכה, שעלתה לבריטים על פי ההערכות קרוב ל-150 מיליון דולרים.

ואם לא די בכך, הבריטים נאלצו להוציא הון רב כדי לייבא ספינות עם כלים מתאימים כדי לשלוח את המטוס מקרקעית הים. וכל כך למה? האם הבריטים חושבים לשפץ את המטוס ולהשתמש בו שוב??

לא ולא. מטוס הוא כלי רגיש מאוד, נפילתו אל הים השביתה אותו לחלוטין, ולא ניתן יהיה להשתמש בו יותר לעולם.

אז למה הבריטים כל כך טורחים לשלוח אותו החוצה מהים? כדי שהמטוס לא יגיע לידיים הלא נכונות, החשש העיקרי הוא שרוסיה או סין ישלחו ספינות לאזור, יחפשו את המטוס בקרקעית הים, יוציאו אותו החוצה ואולי ישתמשו בו כדי להעתיק את המכשור או המבנה שלו.

החשש היותר גדול הוא שהרוסים והסינים יצליחו לקחת ולו פיסה אחת משברי המטוס, כדי לבדוק מאיזה חומר הוא עשוי. ולמה זה סוד כל כך גדול? כי מדובר במטוס חמקן, שמויצר מסגסוגת מאוד מיוחדת שנוצרה על ידי מיטב המדענים בעולם, באופן כזה שיאפשר למטוס לחמוק ממכשירי המכ"ם של מדינות זרות.

וזאת יש לדעת כי היכולת של המטוס לחמוק מאותות המכ"ם מורכבת גם מהמבנה הייחודי שלו שגורם לאותות המכ"ם 'להחליק' עליו, מבלי שהמכשיר המשדר אותן 'ישים לב' להימצאותו על עצם זר באזור, וגם מהחומר עצמו שכאמור מורכב משלל חומרים אחרים בתמהיל מיוחד וספציפי מאוד שמאפשר לו לחמוק מקרני המכ"ם.

שיא השכלול

יצירת הפלא שנקראת 'מטוס F-35' מסמלת בימינו את שיא השכלול וההתקדמות הטכנולוגית. מדובר במטוס שמויצר על

מלחמה, חשש מפעולה רוסית, יש כאן את כל המרכיבים לספר מתח רב מכר. אבל איך זה קשור אלינו, בחורי השיבה? התשובה היא שבכל סיפור יש מסר, והמסר שבסיפור הזה זועק מעצמו.

שימו לב מה קרה כאן: מטוס חדש, על ספינה חדשה, סמל הקדמה, ה'שפיץ' של היכולות הטכנולוגיות של הדור הנוכחי, נקנה בעלות של כמה מאות דירות בישראל, עם טייס מקצוען שיודע את העבודה ומאומן לטוס גם בתנאי מלחמה כשיריבים עליו מכל עבר, מדובר ביום בהיר עם מזג אוויר נאה ואולטימטיבי לתעופה.

ובכל זאת הוא התרסק אל תוך הים ושקע במצולות. למה??? כי שכחו להסיר את המכסה... מדהים!

בואו נראה איך אנחנו לוקחים את זה ללימוד על רוחניות ועבודת ה'. איך על ידי מעשה אחד קטן שלא נעשה בזמן המתאים, ירד מטוס שלם למצולות, ונגרם נזק כספי עצום.

הממלכה הבריטית כולה נבוכה מהאירוע המשפיל, כשהתברר שהחיילים שלה עצלנים ומרושלים.

רושמי הקורות של ההיסטוריה הצבאית ובימית, יזכרו לעד את המאורע המביך שאירע עם 'קווין אליזבת', כולם דיברו על הרשלנות הבריטית ויריביה של בריטניה לעגו לה.

למה? כי לא הסירו את יריעת הניילון מהמקום, בזמן שבו היו צריכים לעשות זאת.

עכשיו אנחנו מבינים איזה קלקול גדול יכול להיגרם מכך שאדם לא נוטל ידיים כמו שצריך לפני האוכל, אנחנו מסוגלים להבין איזה נזק אדיר יכול להיגרם מכך שאדם לא אומר 'קריאת שמע' בזמן הנכון חלילה וחלילה, כמה עצום יכול להיות הנזק כשלא מתפללים מנחה בזמן, ומפספסים את הזמן "רק בשתי דקות". במקרה של המטוס, ההבדל בין ירידתו למצולות ובין ההמראה שלו לשמי מרום, היה נעוץ בדיוק באיחור הזה, של הסרת המכסה שתי דקות אחרי הזמן...

ידי חברת 'לוקהיד מרטין' האמריקאית, המייצרת מטוסי קרב מתקדמים מאוד. מיטב המוחות בעולם עבדו על המטוס הזה במשך שנים רבות, כל פרט ופרט מתוכנן עד לרזולוציות הקטנות והנמוכות ביותר, ובהתאם לכך עלותו של מטוס כזה עומדת על כ-150 מיליון דולרים!

במונחים שאנחנו מסוגלים להבין, עם הכסף שנדרש כדי לקנות מטוס אחד בודד מדגם זה, אפשר לקנות עיירה שלמה בישראל, וכמה וכמה ערים גדולות במדינות אחרות. כמות האוכל שאפשר לקנות בסכום הזה אמורה להספיק לאכיל את תלמידי כל הישיבות בעולם במשך כמה שנים טובות...

אבל עדיין לא דיברנו על השאלה המרכזית. מה גרם למטוס ליפול? למה הוא לא הצליח להמריא? האם היה זה טייס לו מוצלח או שאולי היתה תקלה במטוס?

התשובה שלילית. הטייס יודע להטיס מטוסים, המטוס היה תקין, חדש ופעיל בצורה מצוינת.

ולמה הוא נפל אל תוך המים?

בגלל המכסה... מסתבר שבזמן שהמטוסים עומדים על סיפונה של ספינת המלחמה, פורסים כיסוי כלשהו על המדחפים, הפרופלורים שלהם, כדי להגן אליהם מנזקי מזג האוויר ומכניסת לכלוך. לפני שהמטוס ממריא יש להסיר את הכיסויים הללו, ובמקרה הספציפי הזה, שכחו להסיר את אחד המכסים, מה שגרם לכך שהמטוס לא יכול היה לצבור תאוצה במהירות הנדרשת...

כשהמטוס לא נוסע מספיק מהר, הוא לא יכול להמריא, ומה קורה כשמסלול ההמראה מגיע אל סיומו? הוא נופל אל הים...

פעולה קטנה ושולית

סביר להניח שהבחורים היקרים הקוראים את השורות הללו שואלים את עצמם שאלה מאוד מטרידה: למה הוא מספר לנו על זה???

נכון, אנחנו מודים זה די מעניין, מטוסים, מדחפים, ספינות

צוות מורחב של 'מוקד השיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

18-18-20-1800

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**רוצה להרגיש
טעם בלימוד?**

יש לנו בשורה

בשבילך!

פסוקים!!!

היו הרבה סגולות שמרן רבי חיים נתן והכל סביב תורה. מי שחיפש שידוך - שילמד קידושין. חמותי ע"ה היו לה בעיות ברגל והוצרכה לעבור ניתוח מסובך ובפרט שזה היה לעת זקנה. אמר מרן רבי חיים - שכל הנכדים ילמדו פרק "כיצד הרגל", וב"ה הכל הסתדר.

פעם, אחד הנכדים קיבל דמי חנוכה והתחיל לספור. שאל אותו מרן רבי חיים מה אתה עושה? והשיב סופר, לדעת כמה קיבלתי... מי אמר לך שסופרים כסף? שאל אותו רבי חיים. והילד תמה, מה פירוש, ומי אמר לסבא?! א"ל מרן רבי חיים, כי כתוב שצריך להתפלל כמונה מעות. סימן שמעות מונים!

תשאלו, מה זה נוגע אלינו? באו לשאל אותי כמה וכמה בני תורה, בדרך כלל הם משתדלים לא לקרוא עיתון. אבל כעת, יש מלחמה ויש הרבה שסקרנים לדעת מה הולך שם ברוסיה ואוקראינה, בכל אופן זה מענין. כמובן אני מדבר על עיתון "יתד נאמן" אחרת אין מה לקרוא. אני רוצה לומר לכם דבר מאוד מענין, ובזה גם נבין את מרן רבי חיים עד הסוף.

אצל מרן רבי חיים, כל דבר בעולם לא עניין אותו. מה אכפת לי איך קוראים לרחוב, ומה אכפת לי איפה זה קוקה קולה... מה זה מוסיף לי? מה אכפת לך מה קורה ברוסיה ובאוקראינה, זה תוספת באינטליגנציה?! זו סתם סקרנות ללא שום תועלת. זה לא היה למרן רבי חיים! רבי חיים ידע להשקיע במקומות שבאמת היה כדאי להשקיע.

"ותן בליבנו להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד". שאל מרן רבי חיים, לכאורה היה צריך להיות הפוך, קודם ללמוד וללמד, ואח"כ להבין ולהשכיל את מה שלמד, אמר מרן רבי חיים, להבין שהדבר הכי טוב שהוא עסק התורה. להבין שאני צריך לבקש על ללמוד וללמד, וחונן מזה - הכל שטויות.

פעמים שהוא לא הסכים לברך!

המשגיח ד"ר ארחות תורה שליט"א מצייד אותנו בעוד משהו לסיים: מרן רבי חיים היה מברך את כולם. אני יודע על פעמיים שהוא לא הסכים לברך! סיפר לי בעל המעשה, הוא היה בחור בחברון שהתגורר בסמוך, הוא אמר לרבי חיים, בלי חברותא אני לא יכול ללמוד ועוד לא מצאתי חברותא טובה ליזמן הבא. שהרב יברך אותי שאמצא חברותא טובה. מרן רבי חיים אמר לו, אני לא יכול לברך אותך. הלה התחיל לבכות... ושאל למה? אמר לו מרן רבי חיים: אתה הכנסת לך לראש שבלי חברותא אתה לא יכול ללמוד, אתה בעל מום! מה זה יעזור שתהיה לך חברותא טובה אם תישאר בעל מום... הרי כשלא תמשיכו יחד - אתה שוב פעם לא תוכל ללמוד, זה מום! אתה יכול להבטיח לעצמך כל החיים חברותות טובות? קודם כל תעבוד על עצמך לראות שתוכל ללמוד בלי חברותא, אח"כ אם אתה רוצה ברכה לחברותא טובה, למה לא. אבל להשאיר אותך בעל מום שלא יכול בלי חברותא - זה לא.

כשנסענו עם קופת העיר לז'לנא, שאלתי אותו מה להתפלל על הרב? ואמר לי תתפלל שאנשים לא יבואו אלי ואני אוכל ללמוד בנחת. כשחזרנו, אמרתי לו התפללנו. זה עוזר? הוא התחיל לצחוק ואמר בינתיים לא...

(מתוך יתד נאמן כ"ב אדר ב' תשפ"ב)

תורה? ידוע, שמרן רבי חיים היה קורא לכל סדרי הלימוד שלו: "חובות". כל שנה הוא היה חייב לגמור ללמוד את כל התורה כולה, וכשהוא לא הספיק באותו יום זה היה חוב שחייב להחזירו לשלם.

אצלנו, אם אני יכול - אני לומד, אם אני לא יכול - אני לא לומד. אם אני בעל חוב - אז אין לי ברירה גם כשאין לי זמן ואין לי כוח, חוב - חייבים לפרוע. הגמרא אומרת: "לווה ושלם - יזיף ופרע". מרן רבי חיים היו לו חובות. זה נקרא עול תורה. אין תירוצים, אין!!! אני חייב מה אפשר לעשות... יש לי כוח או אין לי כוח, אני עייף או לא עייף זה לא הנושא. זה חוב. וחוב חייבים לשלם, זהו עול תורה. אין חכמות.

היה אברך מצוין בעל כשרון, מתמיד וצדיק, שהסתבך בחובות, וזה סיבך אותו בגדול. הוא בא למרן רבי חיים ותינה את צערנו. אמר לו מרן רבי חיים - גם לי יש חובות! אמר לו האברך, זה לא דומה... הרב יש לו חובות בלימוד, הוא לומד ומשלם את החוב. לי יש חובות של כספים, מאיפה אני אביא את הכסף? אמר לו מרן רבי חיים, מי שיש לו חובות בלימוד - אין לו חובות של כסף. תהיה גם אתה בעל חוב בתורה וכל חובות הכספיים, הכל יסתדר. אמר האברך בפליאה, איך אני יהיה בעל חוב כמו הרב, הרב גומר בשנה בבלי ירושלמי ספרא ספרי רמב"ם טוש"ע, אני לא מסוגל. אמר לו מרן רבי חיים רק בבלי. תהיה בעל חוב לגמור כל שנה את כל ש"ס בבלי. אותו אברך לקח את הדברים ברצינות, וכבר באותו יום, הוא התיישב ללמוד את השבע שמונה דפים. וכעבור זמן קצר - הכל הסתדר!!! משהו שמע שהוא בעל חוב וכל החובות שלו נפטרו. מעשה שהיה! אני יודע גם במי מדובר. מי שיש לו עול כזה - אין לו את העול השני. וזה כוונה כל המקבל עליו עול תורה - מעבירין הימנו! כתוב בחז"ל משמת רבי עקיבא, בטל כבוד התורה. אומר רש"י, שהיה דורש תילי תילים של הלכה על כל תג ועל כל אות, להראות שאין בהם דבר לבטלה. כבוד התורה שמרן רבי חיים הראה - לא היה כמותו בעולם! כל התורה כולה!!! הוא היה בלול בכל התורה כולה. להראות שיש את הכל, בתורה שבכתב ובתורה שבע"פ, ובסידור, והכל בלול זה בזה... זה נורא נוראות לראות את זה!

סיפר לי יהודי חשוב, מאמריקה. שהוא נכנס פעם עם שני גברים, שהציעו להם שתי עסקאות, ובכל עסקה היה אפשר להרוויח הרבה - מצד אחד - ומאידך להפסיד הרבה, אז הם באו לשאול את רוח קדשו של מרן רבי חיים קניבסקי. והתחילו להסביר לרבי חיים בהתלהבות. אמר לי שכעבור דקה ראיתי שמרן רבי חיים כבר לא נמצא איתם... הוא היה עם הגמרא. הם היו כ"כ משולהבים ולא שמו לב, הם המשיכו לפרוש את כל הספקות איך בדיוק אפשר להרוויח ואיך אפשר להפסיד, עד שבסוף הם גמרו ומרן רבי חיים משיב להם בפשטות, ני לא מבין מה אתם מסתפקים, זה כל כך פשוט... מה, מה פשוט?? שאלו. אותה עסקה שתתן לכם יותר זמן לשבת וללמוד! ענה.

כל החיים שלו נעו סביב תורה. ניתן דוגמא: יש הנוהגים קודם יהיו לרצון האחרון לומר פסוק שמתחיל ונגמר באות הראשונה והאחרונה של שם. לדוגמא מתחיל באות א' ונגמר באות ב', א-ג, א-ד וכו'. עשרים ושתיים כפול עשרים ושתיים. מרן רבי חיים ישב וכתב (בעל פה!) את כל הפסוקים הללו, מלבד כמה פסוקים שאמר שהוא לא זוכר כעת פסוקים באותיות האלו... בדקו במחשב - ובאמת אין! באותיות האלו לא היו

לדבר, ולא מצא דבר. חשב וניסה למצא תשובה לשאלה הקשה, אך תשובה אמיתית אין. לפתע השיב התלמיד השואל תשובה, שאיני זוכר אם היא התקבלה, אך נדמה היה ששום תלמיד לא ראה בזה מעשה הראוי לציין, שאותו שואל שאל שאלה חמורה ומנסה להצליח גם להשיב עליה.

אך מו"ר הפסיק את השיעור באמצע ונתן דרשה ארוכה בשבח התלמיד על בקשת האמת שלו, שהרי הוא צריך להיות מעוניין ששאלתו תישאר ללא תשובה, ומה המריץ אותו להשיב עליה תשובה, אין זו אלא רק בקשת האמת, וממנו ילמדו וכן יעשו.

עשיית חסד בכל יום

לא אחת עורר רבי מיכל יהודה על הצורך הרב בעשיית חסד בכל יום ממש, וכך אמר בשיחה לתלמידיו: באתי לעורר שכל אחד ישם לב שעושה מתור חסד לשני, אזי זה חסד. יש חסד שאומר "שלום" לחברו או "בוקר טוב", לא בתור הרגל אלא בתור חסד, הכיבוד של כל אחד ואחד לחברו שיהיה בתור עשיית חסד.

זכורני בתקופה שלנו, כשלמדנו בישיבה, היו שמים לב לדבר זה לעשות בכל יום מעשה חסד, דוגמאות קטנות, אבל אלו היו פעולות שהשפיעו על לב האדם. בין בזמן האכילה בחדר האוכל, בחדר השינה, באולם של הישיבה לפני התפילה, היו חושבים על מעשה חסד להכין סטנדר בשביל אחרים, להכין סידור בשביל אחרים, לכאורה דברים קטנים הם, אבל הם דברים גדולים. כשעושים מעשה חסד עם השני יכולים להיות בטוחים שלא יבז את השני ושלא ידברו עליו רע.

יש גם ענין של חסד עם הציבור בסידור הספרים שבהיכל הישיבה, יש ברוך ד' יחידים שעושים עבודה זו, אבל לא להעמיס את הכל עליהם ושי לסדר תורנות בין כולם, והעושה חסד הקב"ה מתחסד עמו.

(מתוך מוסף שבת קודש)

הרבה קבלנו מרבותינו בישיבה הק', ואין כוונתי לענין הלימוד דווקא, אלא ליסודות החיים, יראת שמים, מוסר, מידות והנהגות טובות, למדנו לחיות במחשבה, להיות בר-דעת בכל צעד בחיים.

ראשי הישיבה נהגו כבוד רב עם תלמידיהם. פעם אירע שראש הישיבה מו"ר מרן הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל היה חלוש ותשוש כח, ולא עלה להיכל הישיבה לתפילת ערבית של ליל שבת, הוא התפלל ביחידות בביתו ולקראת סיום התפילה בישיבה, אזר כגבר חלציו, ועלה בשארית כוחותיו להיכל הישיבה.

לשאלת הנוכחים מה ראה על ככה שהתפלל בביתו מחמת חלישות כח, ואילו אחר כך התאמץ לעלות להיכל הישיבה, השיב - מצות תפילה נחלקו בה אם היא מן התורה או מדרבנן, ואף אם עיקר המצוה היא מן התורה, מניין התפילות וזמנן, ובפרט תפילת ערבית וכן תפילה בציבור אינן מן התורה, ואילו להגיד 'גוט שבת' לתלמידים מצות עשה מן התורה.

סיפור מופלא סיפר לימים חתנו הגאון רבי בנימין קורלנסקי זצ"ל: נדיב גדול הוזמן רבות למסיבות בתור אורח כבוד, וחשש שהדבר יביאו לידי גאווה. ושאל את מורנו ראש הישיבה זצוק"ל האם לסרב להזמנות. ענה לו מו"ר, אם אתה מרגיש שזה גורם לך היזק ברוחניות, יש לך לחוש ולא לקבל את התפקיד של "אורח הכבוד" וכדומה. המשיך האיש ושאל, כשאני מבקר בבתייהם של גדולי ישראל אני זוכה לשבחים רבים מפייהם על תרומתי להחזקת עולם התורה, והם מכבדים אותי מאוד, גם זה יכול להביא לידי גאווה ואולי כדאי גם להימנע מביקור אצל גדולי ישראל. ענה על כך מו"ר, מהקשר עם גדולי ישראל בטוח שלא מפסידים, לא ברוחניות ולא בגשמיות.

וסיפר הג"ר חיים שינקר על ימי לימודו אצל מורו ורבו: זכורני בלומדי בשיעורו, שפעם שאל תלמיד שאלה שלא היה עליה תשובה, וחיפש מו"ר במפרשים שבסוף המסכת אולי ימצא תשובה

השאלה הקשה בפני רבינו ומיד לאחר מכן טס בחזרה לאנטוורפן.

בבלי בכיס אחד וירושלמי בכיס השני

הגאון רבי יעקב עדס זצ"ל ששימש בדיינות יחד עם רבינו, היה מתבטא בהערצה כבירה אודות רבינו והיה מגדירו במלים אלו: הרב אלישיב יש לו תלמוד בבלי בכיס אחד ותלמוד ירושלמי בכיס השני, וכל אימת ששואלים אותו הוא שולף את התשובה מיד מהכיס.

הוסיפו ואמרו שמהירות תשובותיו של רבינו עלה על הזמן שאדם מן השורה שולף שטר מן הכיס.

(קטעים מתוך הספר 'גדולה שימושה')

לפקוד את הבית שבסמטת חנן. שאל את רבו: "הלא גם הרבי בקיא בכל התורה כולה, מדוע מתבטל הוא כליל בפני הרב אלישיב? מדוע חרד הוא כל מילה היוצאת מפיו?"

"שמע נא", אמר רבי חיים לתלמיד ישיבתו, "אם נתייחס רק לבקיאות העצומה שלו בתורה, הרי שבבקיאות בתלמוד בבלי ייתכן שיש בדור עוד תלמידי חכמים הבקיאים בכל הש"ס, אבל בקיאותו ב'ירושלמי' היא בדרגה שאי אפשר למצוא בדור כולו. ב'ירושלמי' הוא ממש חד בדרא".

להיטותו של הגר"ח קרייסורטה לשהות במחיצתו של רבינו הביאתהו אף לידי כך שלפעמים היה עולה על מטוס באנטוורפן, נוחת בארץ ישראל, לוקח מונית לעבר סימטת חנן, מבר את

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יוצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקבלן 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל